ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

พันตำรวจเอกอดิศร์ งามจิตสุขศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2553

The Problem of Narcotic Prevention and Suppression Policy Implementation: A Case Study of Metropolitan Police and Local Police

Pol. Col. Adich Ngamchitsuksri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

ชื่อและนามสกุล พันตำรวจเอกอดิศร์ งามจิตสุขศรี

แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนิมพานิช)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

วันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2554

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

ผู้ศึกษา พันตำรวจเอกอดิศร์ งามจิตสุขศรี **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ศาสตราจารย์ ดร. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับของปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติระหว่างตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร โดยมีกลุ่มตัวอย่างวิจัยโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 200 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถามในการเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ มีปัญหาในเรื่องการปราบปรามขบวนการ ข่ายงานการค้ายาเสพติด ตลอดทั้งผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม มีปัญหาการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ มีปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด (2) ระดับชั้นของเจ้าหน้าที่ อัตราเงินเดือน และสังกัด ไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติในทุกๆ เรื่อง และ (3) ควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติของสถานีตำรวจทุกแห่ง โดยทำการวิจัยเปรียบเทียบเพื่อจะได้ทราบปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบายที่ควรจะเป็นเพื่อประโยชน์สูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประชาชน และประเทศชาติ

คำสำคัญ ยาเสพติด การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร นโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

กิตติกรรมประกาศ

งานการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล หนิมพานิช กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ส่งผลให้งานการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์และทรงคุณค่าทางวิชาการมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ นางอรวรรณ คงเทศ ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในหน่วงงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อดิศร์ งามจิตสุขศรี

มีนาคม 2552

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญตาราง ..... ซ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 8

กรอบแนวคิดในการวิจัย 9

สมมติฐานในการวิจัย 10

ขอบเขตการศึกษา 10

นิยามศัพท์เฉพาะ 11

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 13

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 14

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 14

สถานการณ์ยาเสพติดและนโยบายปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทย 23

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 53

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 58

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 58

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 58

การเก็บรวบรวมข้อมูล 60

การวิเคราะห์ข้อมูล 60

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 61

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคล 62

ผลการประเมินเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ของกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธรไปปฏิบัติ 64

การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ 69

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 90

สรุปผล 90

อภิปรายผล 94

ข้อเสนอแนะ 95

บรรณานุกรม 97

ภาคผนวก 100

ประวัติผู้ศึกษา 105

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร 62
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธรไปปฏิบัติ 64
ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด จำแนกตามสังกัด 69
ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 70
ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ 71
ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและปัญหายาเสพติด จำแนกตามสังกัด 72
ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด แก่เยาวชน วัยรุ่น ในชุมชน จำแนกตามสังกัด 73
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ จำแนกตามสังกัด 74
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร จำแนกตามสังกัด 75
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติดปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ จำแนกตามสังกัด 76
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน จำแนกตามสังกัด 77

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษ และปัญหายาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน จำแนกตามสังกัด 78
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษ และปัญหายาเสพติด ของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ จำแนกตามสังกัด 79
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 80
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่างๆ มีความเพียงพอในเรื่องของประชาชนเข้าใจถึงการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 81
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด 82
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการป้องกัน ยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน จำแนกตามสังกัด 83
ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวัง มีจำนวนเหมาะสม จำแนกตามสังกัด 84
ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องสถานีตำรวจจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 84
ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจับกุมผู้เสพยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 85
ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามขบวนการ ข่ายงานการค้ายาเสพติด จำแนกตามสังกัด 86
ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับ ยาเสพติด จำแนกตามสังกัด 87

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.23 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาการติดตามผลคดียาเสพติด จำแนกตามสังกัด 87
ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามยาเสพติดโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด 88
ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประสานงาน ป.ป.ส. จำแนกตามสังกัด 89

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาที่มีมายาวนาน มีหลักฐานว่าได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหายาเสพติดในประเทศมากว่า 600 ปี การเปลี่ยนแปลงของยาเสพติดในแต่ละยุคสมัยมีวิวัฒนาการ และมีความสลับซับซ้อนมาโดยลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านลักษณะประชากรและสภาพภูมิประเทศ แต่ในปัจจุบันประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งในจำนวนไม่กี่ประเทศของโลกที่มีมิติแห่งปัญหายาเสพติดครบลักษณะสำคัญ 3 ลักษณะ คือ การเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดประเภทฝิ่นและกัญชาในพื้นที่ต่าง ๆ การลักลอบผลิตยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เมทแอมเฟตามีน เป็นต้น การเป็นทางผ่านของยาเสพติดจากประเทศแหล่งผลิต เพื่อส่งต่อไปยังประเทศผู้บริโภคโดยอาศัยการขนส่งคมนาคมของประเทศไทยที่มีความสะดวกสบาย และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย ในด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดประเทศไทยมีนโยบายแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่สมัยอยุธยา (สมัยพระเจ้าอู่ทอง) ซึ่งได้ห้ามซื้อขายและเสพฝิ่น จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ โดยยอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้ตามกฎหมายแต่เสียภาษีให้กับรัฐบาล จนถึงสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติ ได้ประกาศว่าผู้ใดเสพฝิ่นมีความผิดตามกฎหมายและให้เผาทำลายฝิ่น ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 และได้ตั้งคณะกรรมการ กลางปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ก.ป.ส.) เมื่อปี พ.ศ. 2504 โดยมติคณะรัฐมนตรี จนกระทั่งได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ป.ป.ส.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) เพื่อเป็นหน่วยงานกลางประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ณ เวลานี้ สามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหายาเสพติดได้ในระดับที่ไม่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน แต่ปัญหายาเสพติดอาจกลับมาอีก และมีความรุนแรง เช่น ในช่วงปีที่ผ่านมา เพราะปัญหายาเสพติดเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เมื่อมีความต้องการของกลุ่มประชากรหรือมีตัวยาใหม่ ๆ เข้ามา ประกอบกับปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและแพร่กระจายของยาเสพติดยังดำรงอยู่และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาโครงสร้างทั้งด้าน

เศรษฐกิจและสังคมตลอดจนแหล่งอบายมุข เช่น สถานบริการและสถานบันเทิงเริงรมย์ต่าง ๆ ส่งผลทำให้ปัญหายาเสพติดยิ่งขยายตัว กลายเป็นภัยคุกคามและส่งผลอย่างกว้างขวางทั้งต่อบุคคลและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะรัฐบาลได้กำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในระยะที่ 3 มีเป้าหมายให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่ด้วยการดำรงสภาพไม่ให้มีการผลิต การค้ายาเสพติดในทุกพื้นที่ ช่วยเหลือ พัฒนาผู้ที่เลิกยาเสพติดให้สามารถใช้ชีวิตปกติสุขและดำเนินการกับผู้ที่เลิกยาเสพติดให้เข้าสู่ระบบบำบัดรักษาที่เหมาะสมและดำรงสภาพความเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติดของชุมชน บูรณาการแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้ากับการงานด้านอื่นพร้อมทั้งสร้างระบบการเฝ้าระวังมิให้ยาเสพติดหวนกลับมา และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมั่นคงยั่งยืน

ประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่แพร่ระบาด และการเป็นทางผ่านยาเสพติด โดยมีตัวยาหลักที่ประสบปัญหาคือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็คซ์ตาซี่ และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด เนื่องจากประเทศไทย มีส่วนที่ติดกับพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลกแห่งหนึ่ง จึงทำให้ไทยมีส่วนในการผลิตยาเสพติดประเภทฝิ่น และเฮโรอีน ซึ่งผลิตมากในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบันยังมีการผลิตยาบ้า ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำด้วย ยาเสพติดที่มีการผลิตในประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง คือ กัญชา ซึ่งมีมากในภาคอีสาน อย่างไรก็ตาม สำหรับการเป็นแหล่งผลิตของประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้ลดปริมาณลงอย่างมาก โดยเฉพาะฝิ่น เฮโรอีน และกัญชา จนอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้ ในส่วนของการผลิตยาบ้าได้มีการย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่

ประเทศไทยมีการค้ายาเสพติดที่สำคัญ 3 ชนิด คือ การค้าเฮโรอีน กัญชา และยาบ้า

1. การค้าเฮโรอีน กระจายอยู่บริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย บริเวณที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ พื้นที่ กทม. ภาคใต้ และข่ายงานต่างประเทศ ซึ่งเชื่อมโยงกับข่ายงานภายในประเทศ รวมทั้งชนกลุ่มน้อยในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ เฮโรอีนส่วนใหญ่ จะถูกลำเลียงไปยังต่างประเทศ แต่บางส่วนจำหน่ายในตลาดภายในประเทศไทย ในปัจจุบัน เครือข่ายการค้าเฮโรอีน ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมและทำลายลงได้หลายเครือข่าย บางกลุ่มหยุดดำเนินการ บางกลุ่มไปค้ายาบ้าแทน

2. การค้ากัญชา อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กทม. ภาคใต้พื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กัญชาที่รวบรวมได้จะส่งออกไปต่างประเทศเป็นหลัก

ปัจจุบันกล่าวได้ว่าการค้ากัญชาลดน้อยลงมาก กลุ่มผู้ค้าจะไปดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้าน การค้าในประเทศส่วนใหญ่เพื่อใช้เสพภายในประเทศ

3. การค้ายาบ้า ยาบ้าได้แพร่กระจายอยู่ในทุกภูมิภาค ผู้ค้ามีกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับรายใหญ่ ระดับกลาง และระดับย่อยในพื้นที่แพร่ระบาด เครือข่ายการค้ายาบ้า ไม่มีการจัดองค์กรที่ชัดเจนเหมือนกับเฮโรอีนและกัญชา แม้แต่นักค้ารายย่อยบางครั้ง ก็สามารถไปจัดหายาเสพติดจากพื้นที่ผลิต บริเวณสามเหลี่ยมทองคำครั้งละเป็นปริมาณมากได้

ยาเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทย ประกอบด้วย ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน ยาอี และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทบางชนิด เช่น จำพวกยานอนหลับ อย่างไรก็ตาม กล่าวสำหรับการแพร่ระบาดแล้ว ตัวยาหลักคือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็คซ์ตาซี่ ยาเค โดยฝิ่นและเฮโรอีน เคยเป็นยาเสพติด ที่แพร่ระบาดรุนแรงในอดีต แต่ปัจจุบันลดระดับลง ฝิ่นคงมีแพร่ระบาดเฉพาะกลุ่มชาวเขา เฮโรอีนแพร่ระบาดในกลุ่มเสพเดิม ตัวยาที่แพร่ระบาดมาก และมีปัญหาในระดับรุนแรง คือ ยาบ้า ซึ่งแพร่กระจายเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน นักเรียนนักศึกษา สำหรับโคเคน เอ็คซ์ตาซี่ และยาเค การแพร่ระบาดจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มเยาวชน ผู้ใช้ในสถานบันเทิง และกลุ่มวัยรุ่นที่ฐานะดี ส่วนสารระเหย จะแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กนอกสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การที่ประเทศไทยมีส่วนที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ และการคมนาคมภายในประเทศมีความสะดวก โดยเฉพาะการขนส่งทางบกและทางอากาศ จึงมีการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ทั้งภายในประเทศและไปต่างประเทศ โดยเฉพาะการลักลอบลำเลียงเฮโรอีนไปต่างประเทศ เช่น อเมริกา ออสเตรเลีย และยุโรป นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการลักลอบลำเลียงกัญชาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมายังกรุงเทพมหานครเพื่อส่งไปต่างประเทศ โดยทางเรือหรือส่งลงทางใต้ไปยังประเทศมาเลเซีย และต่อไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ญี่ปุ่น อเมริกา และประเทศในยุโรป บางประเทศ

1.1 แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวคิดนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในสมัยนายกรัฐมนตรี พตท.ทักษิณ ชินวัตร ได้วางนโยบายมาตรการ 10 นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง โดยกำหนดให้รัฐบาลจะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่ายกายจิตใจและสติปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรม และสังคมที่สมดุล โดยรัฐบาลจะเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายระยะเร่งด่วน โดยหลักการ

ป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด ดังนี้

1) เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย และสร้างกระบวนการพิเศษ เพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

2) ควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวดและเสริมสร้างกลไกของภาครัฐและมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

3) สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาประเทศ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิต และเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

4) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติดโดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพได้ทันที โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย พร้อมกันนี้ รัฐบาลจะจัดให้มีระบบการบริการบำบัดการฟื้นฟู การฝึกอบรมด้านอาชีพ และการปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพยาเสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุรัฐบาลมีนโยบายในการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็ง เป็นหน่วยพื้นฐานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและเป็นภูมิคุ้มกันจากปัญหาสังคมแก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัว ส่วนโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ ได้มีการสนับสนุนกองทัพบกในการให้ความร่วมมือกับส่วนราชการองค์กรและประชาชน เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้การสนับสนุนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปรากฏการณ์การแพร่ระบาดของยาบ้าที่ระบาดเข้าไปในโรงเรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ทำให้การกำหนดมาตรการที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สามารถใช้มาตรการป้องกันยาเสพติดเพียงมาตรการเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้มาตรการ เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะทั้งป้องกันและแก้ไขไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงมีแนวคิดในเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาตัวบุคคล

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ความสำคัญกับการสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป บุคคลสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาชีวิตได้โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด แม้ว่าจะมียาเสพติดแพร่ระบาดอยู่ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นก็ตาม กระบวนการพัฒนาเพื่อให้คนมีภูมิคุ้มกันจากยาเสพติด เป็นการดำเนินการระยะยาวที่ควรเริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ก่อนการให้การปฏิสนธิ การดูแลรักษาและบำรุงครรภ์ การอบรมเลี้ยงดูภายหลังจากการเกิด การให้การศึกษาเพื่อคุณภาพชีวิต การตอกย้ำพร่ำเตือนด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารนับจากวัยศึกษาเล่าเรียนจนล่วงเข้าวัยทำงาน นับเป็นกระบวนการระยะยาวในการสร้างคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ปราศจากการพึ่งพายาเสพติด

2. กำหนดพื้นที่และกลุ่มประชากรเป้าหมายในการดำเนินงาน

เนื่องจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีทรัพยากรที่จะดำเนินการค่อนข้างจำกัด ทั้งงบประมาณ และบุคลากร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และประชากรเป้าหมายที่จะเข้าไปดำเนินการให้ชัดเจน นอกจากความจำกัดของทรัพยากรแล้ว ยังมีเหตุผลทางเทคนิค ในด้านการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ในการทำงาน เช่น พื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดรุนแรง เบาบางและพื้นที่ที่ไม่มีปัญหา

3. ผสมผสานมาตรการในการดำเนินงาน

การผสมผสานมาตรการในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นผลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่ และกลุ่มประชากรเป้าหมาย ค้นหาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหา กำหนดทางเลือกใช้มาตรการที่เหมาะสมในการจัดการกับปัญหาของแต่ละพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย โดยมาตรการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่นั้น ส่วนมาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพจะใช้ประชากรเป้าหมายที่มีปัญหาการติดยาเสพติด การกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จึงควรมีลักษณะยืดหยุ่น ผสมผสานมาตรการเพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหายาเสพติดที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

4. กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงาน

โดยการระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ต้องกำหนดให้แต่ละหน่วยงานมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนตามความถนัด

สอดคล้องกับภารกิจปกติของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น บทบาทของหน่วยงานด้านสาธารณสุข ได้แก่ การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ และงานด้านการป้องกันยาเสพติด หน่วยตำรวจในพื้นที่ควรมีภารกิจหลักในการปราบปราม และมีภารกิจรองในด้านของการป้องกัน สถานศึกษา ควรมีภารกิจหลักในการป้องกันยาเสพติด และควรมีภารกิจรองในด้านของการฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนติดยาเสพติดที่ผ่านขั้นตอนการบำบัดรักษาจากสถานบำบัดรักษามาแล้ว

5. ดำเนินงานในลักษณะองค์รวมแบบบูรณาการ

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง ยั่งยืนได้ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินงานในลักษณะของการบูรณาการเข้าไปในภารกิจพัฒนาปกติที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการกันอยู่ มิใช่งานพิเศษ หรืองานฝากที่แยกส่วนออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร หากแต่ควรเป็นเนื้องานเดียวกับการปฏิบัติภารกิจของแต่ละหน่วยงานที่ดำเนินงานกันอยู่ เช่น กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนสามารถบูรณาการเนื้องานป้องกันยาเสพติดเข้าไปในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ได้เกือบทุกวิชา โดยไม่มีเหตุผลและความจำเป็นใด ๆ ที่ต้องสอนวิชาการป้องกันยาเสพติดเป็นการเฉพาะ อันเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และเวลา หรือในกระบวนการให้สุขศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ดำเนินงานแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปในกระบวนการพัฒนาผู้นำเยาวชน ผู้นำสตรีของกรมการพัฒนาชุมชนก็เช่นเดียวกัน สามารถบูรณาการเนื้องานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดเข้าไปในเนื้องานพัฒนาผู้นำโดยไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติมแต่อย่างไร ดังนั้นทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐบาล เอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สามารถบูรณาการเนื้องานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้าไปในภารกิจพัฒนาที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบดำเนินการไปพร้อม ๆ กันโดยไม่ต้องแยกส่วนงานนี้ออกเป็นการเฉพาะ

6. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ประชาชนทุกคนในสังคมจะได้รับผลกระทบไม่ทางตรงก็โดยอ้อม ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกันอันได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชน นักเรียนนักศึกษาและผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกกระบวนการ ดำเนินงานที่ประสานสอดคล้องกับการดำเนินงานของภาครัฐบาล ในฐานะหุ้นส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการต่าง ๆ ของรัฐเป็นรากฐานของประชาสังคมที่พึงปรารถนา และในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประชากร กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการ ตั้งแต่ร่วมทำการศึกษาปัญหา วางแผนในการดำเนินงาน และตัดสินใจพิจารณาทางเลือกตลอดจนร่วมดำเนินงาน ปรับปรุงวิธีดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

7. การสร้างเอกภาพในการดำเนินงาน

มาตรการในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ มาตรการหลัก ได้แก่ การให้การศึกษา การให้บริการสนเทศ การจัดกิจกรรมทางเลือก การใช้มาตรการแทรกแซง การใช้กลุ่มเพื่อน การป้องกัน นอกจากนั้น ยังมีมาตรการสนับสนุนอื่น ๆ อีกมากได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การวิจัยและพัฒนา การจัดระบบสารสนเทศ และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาล และองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการจัดระบบงานโดยการใช้แผนเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานแล้ว ก็จะเกิดความซับซ้อนในการดำเนินงาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รวมทั้งขจัดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องประสานแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. การระดมทรัพยากรของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม

นอกเหนือจากการระดมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องระดมทรัพยากรทั้งกำลังคนและงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน งบประมาณปกติที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลมีจำนวนค่อนข้างจำกัด และไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ นอกจากงบประมาณที่มาจากการจัดสรรของรัฐบาลแล้ว ปัจจุบันมีธุรกิจเอกชนหลายสาขาได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจประกันชีวิต และธุรกิจการค้าปลีก เป็นต้น แต่ก็ยังอยู่ในวงจำกัด ดังนั้น การระดมทรัพยากรจากองค์กรพัฒนาเอกชนภาคธุรกิจเอกชน ที่จะเข้ามาร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ นั้น นับเป็นส่วนที่จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของงานและโครงการต่าง ๆ ในด้านการป้องกันยาเสพติดให้กับองค์กรธุรกิจเอกชน ซึ่งในแต่ละปีองค์กรธุรกิจเอกชนเหล่านี้ได้ใช้จ่ายงบประมาณจำนวนมหาศาลในการสร้างภาพพจน์ของสินค้าและองค์กร ในการประชาสัมพันธ์สินค้า โดยการคืนกำไรแก่สังคม นับเป็นช่องทางอีกช่องทางหนึ่งในการระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

9. การให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประสบการณ์ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดบ่งชี้ให้เห็นว่ามีรูปแบบและวิธีการในการดำเนินงานที่หลากหลายในการที่จะเอาชนะปัญหายาเสพติด มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการออกแบบให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมทางภูมิศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ ดังนั้นภูมิปัญญาชาวบ้านและของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละชุมชน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งได้รับการคิดค้น ทดลองใช้ ปรับปรุง พัฒนาซ้ำแล้วซ้ำอีกจากรากเง้าของปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ นับเป็นภูมิปัญญาที่มีค่ายิ่งที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ใกล้เคียง หรือนำมาบูรณาการกับแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ได้รับมาจากตะวันตก ดังนั้นภูมิปัญญาจึงเป็นเรื่องที่ควรมีการศึกษา เผยแพร่ และประยุกต์ใช้ต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาการนำนโยบายปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติว่ามีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการวางนโยบายเพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติและการแก้ปัญหายาเสพติดต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับของปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

2.2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลกับปัญหาการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติระหว่างตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

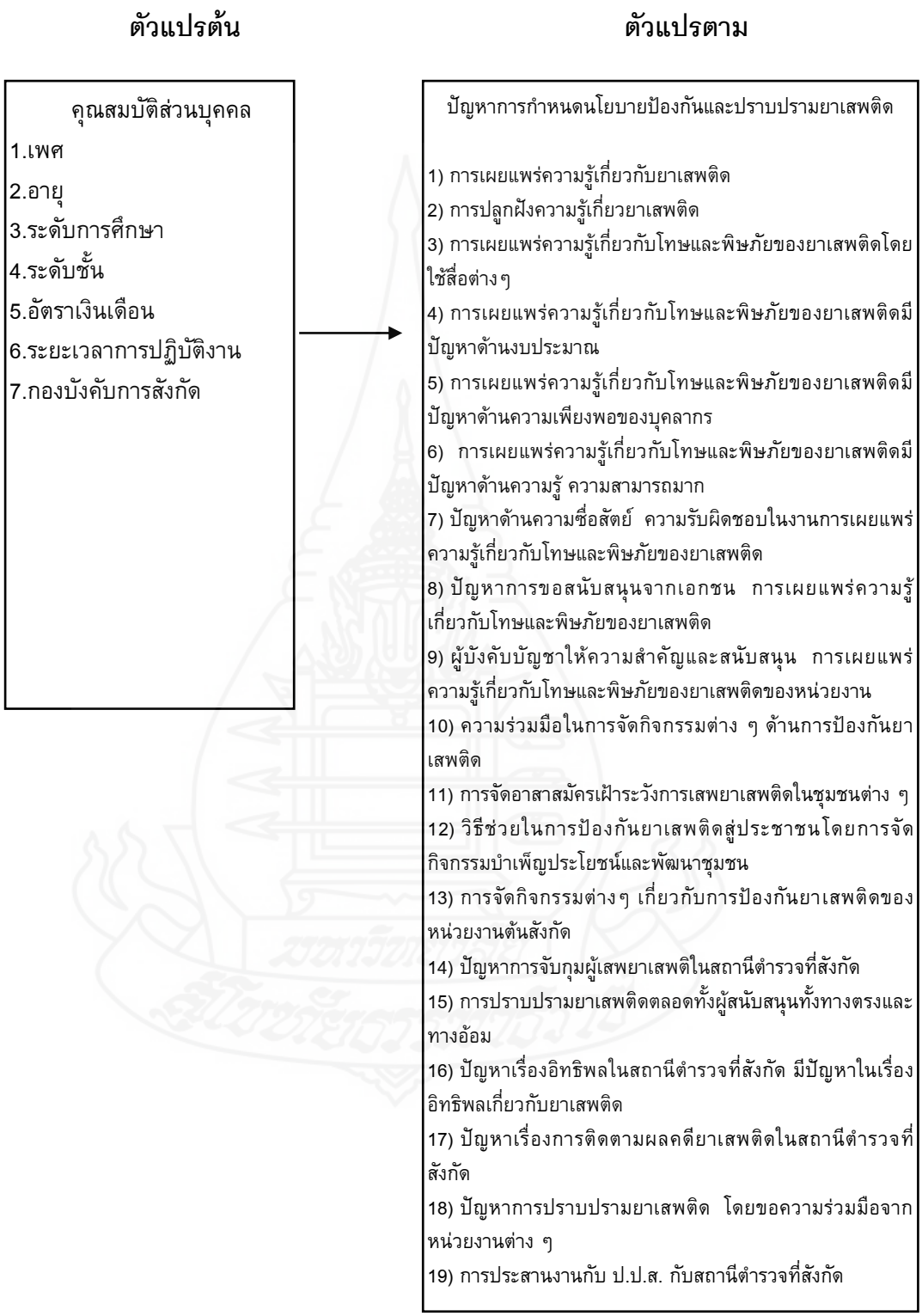

4. สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 **เพศ** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.2 **อายุ** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.3 **ระดับการศึกษา** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.4 **ระดับชั้น** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.5 **อัตราเงินเดือน** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.6 **ระยะเวลาการปฏิบัติงาน** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

4.7 **กองบังคับการสังกัด** มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

5. ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ โดยแบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น คือ

5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา**

ผู้วิจัยจะทำการศึกษานโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในช่วงปี พ.ศ. 2545-2549 เป็นหลัก โดยศึกษาปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลกับการประเมินปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ

5.2 **ขอบเขตด้านเวลา**

ผู้วิจัยจะทำการศึกษานโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในช่วงปี พ.ศ.2545-2549 เป็นหลัก

5.3 **ขอบเขตด้านประชากร**

ประชากรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ตำรวจในกลุ่มสายงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **ยาเสพติด** หมายถึง หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษ ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

6.2 **นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด** หมายถึง นโยบายที่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ทุกแห่งได้มีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามกระบวนการยาเสพติด การค้า การลักลอบ การลำเลียง และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ รวมทั้งการสกัดกั้นปราบปรามการนำเข้าและส่งออกยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ประสานและร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ประสานและร่วมมือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนมีการเผยแพร่ความรู้ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และผลักดันให้มีการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม และใช้แนวทางชุมชนสัมพันธ์สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

6.3 **การป้องกันยาเสพติด** หมายถึง เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกันยาเสพติด คือ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชน การจัดเวรยามป้องกันการจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน การสร้างความกดดันแก่ผู้ค้า ผู้เสพชุมชน

6.4 **การปราบปรามยาเสพติด** หมายถึง การปราบปรามการลักลอบนำเข้าเคมีภัณฑ์ หรือสารที่ใช้ในการผลิตเข้าในประเทศ การลักลอบนำยาเสพติดผ่านประเทศ การลักลอบผลิตยาเสพติด ทำลายขบวนการเครือข่ายงานการค้ายาเสพติดตลอดผู้ให้การสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม ปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายยาเสพติดทุกระดับจับกุมผู้เสพยาเสพติดทุกประเภท รวมทั้งการหาข่าว การตั้งรางวัลนำจับ การติดตามผลคดียาเสพติด

6.5 **ปัญหาการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ** แบ่งออกเป็น

1. ด้านการเผยแพร่ความรู้
2. ด้านการสร้างทัศนคติ
3. ด้านงบประมาณ
4. ด้านความพอเพียงของบุคลากร
5. ด้านคุณภาพความรู้ความสามารถ
6. ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ
7. ด้านการสนับสนุนจากภาคเอกชน
8. ด้านตัวหน่วยงาน
9. ด้านประชาชน
10. ด้านสื่อมวลชน

6.6 **คุณสมบัติส่วนบุคคล** หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้น อัตราเงินเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน กองบังคับการสังกัด

6.7 **สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)** เป็นหน่วยประสานนโยบายและแผน เป็นหน่วยประสานการปฏิบัติงานสนับสนุนข้อมูล ข่าวสาร และวิชาการ ปฏิบัติสำหรับงานด้านประชาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติด งานบริหารโครงการที่มีลักษณะเป็น Pilot Project และงานตามภารกิจที่กฎหมายระบุให้สำนักงานฯ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบเป็นหน่วยงานกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศและภูมิภาคคอยควบคุม ตรวจสอบและกำกับ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและ เป็นหน่วยงานกลางในการประสาน กำกับ ดูแล และให้ความเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะด้านงบประมาณป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

7.2 ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ

7.3 ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาการนำนโยบายป้องกันปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 ความหมายของ "นโยบาย"

คำจำกัดความของความคิดเกี่ยวกับนโยบายนั้นมักจะมีความหมายในลักษณะที่ว่านโยบายอาจยกมาในรูปของการตัดสินใจหนึ่งแต่โดยมากมักจะเป็นกรณีหลายการตัดสินใจรวมกัน (group of decision) ซึ่งความพยายามที่จะทำให้คำจัดความนโยบายนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการยากที่จะเจาะจงว่านโยบายถูกกำหนดขึ้น ณ จังหวะเวลาไหน นโยบายมักจะเกิดขึ้นในช่วงที่ธรรมดาจะเรียกว่าช่วงการนำไปปฏิบัติ (Implementation phase) มากกว่าในช่วงการกำหนดนโยบาย (policy – making phase) ของกระบวนการนโยบาย

สำหรับนัยของการที่นโยบายเป็นเรื่องของวิถีทางการดำเนินการ (course of action) หรือโยงใยของการตัดสินใจ (web of decision) มากกว่าจะเป็นการตัดสินใจเดียวนั้น มีแง่มุมที่น่าพิจารณาหลายอย่างคือ

ประการแรก เครือข่ายการตัดสินใจ มักจะมีความซับซ้อนมาก โดยอาจเป็นตัวทำให้เกิดการกระทำและโยงใยการตัดสินใจที่เกิดขึ้นเป็นช่วงเวลายาวนานและยืดออกไปเกินกว่าช่วงต้นของกระบาวนการตัดสินใจอาจก่อตัวเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย

ประการที่สอง แม้ในขั้นการทำนโยบาย นโยบายก็ไม่ได้แสดงออกมาในรูปการตัดสินใจเดี่ยว ๆ แต่มักจะออกมาในรูปชุดการตัดสินใจซึ่งรวมกันแล้วก็คือความเข้าใจทั่ว ๆ ไป ว่านโยบายคืออะไร

ประการที่สาม นโยบายจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างสม่ำเสมอตามกาลเวลา อาจเป็นการปรับตัวเพิ่มจากการตัดสินใจก่อนหน้านั้นหรือเพราะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทิศทางที่มุ่งหมาย นอกจากนั้นประสบการณ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจส่งผลย้อนกลับไปยังกระบาวนการตัดสินใจที่ไม่ได้หมายความว่านโยบายนั้นเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพียงแต่ว่ากระบวนการ

นโยบายมีลักษณะพลวัต (dynamic) มากกว่าคงที่ (static) และเราจำเป็นต้องรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของประเด็นต่าง ๆ

ประการที่สี่ การตัดสินใจเชิงนโยบายจำนวนมากที่เกี่ยวกับการพยายามยุตินโยบาย (policy termination) หรือกำหนดนโยบายต่อเนื่อง (policy succession)

ประการที่ห้า ผลที่ตามมาจากการไม่ตัดสินใจ (non – decision) มีผู้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมการเมืองจำนวนมากเป็นเรื่องของการรักษาสถานภาพ (status quo) และต่อต้านทางการท้าทายที่มีต่อการแบ่งสรรคุณค่าที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กิจกรรมเช่นนี้ส่วนมากเป็นการตรวจสอบความเป็นพลวัตของกระบวนการนโยบาย

ประการสุดท้าย คำจำกัดความของนโยบายทำให้เกิดคำถามว่านโยบายนั้นสามารถมองว่าเป็นการกระทำโดยปราศจากการตัดสินใจได้หรือไม่ แบบแผน (pattern) ของการกระทำที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งนั้นถือว่าเป็นนโยบายได้หรือไม่ แม้ว่าการกระทำเหล่านี้จะไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการโดยการตัดสินใจ

ตามคำจำกัดความของนโยบายนั้นเราอาจมองโดยหลักว่า นโยบายเป็นผลลัพธ์ซึ่งผู้มีบทบาทอาจต้องการหรือไม่ต้องการอ้างว่าเป็นผลมาจากกิจกรรมที่มีเจตนา นักเขียนด้านนโยบายได้เริ่มหันมาให้ความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ เกี่ยวกับการกระทำของผู้มีบทบาทระดับล่างซึ่งบางครั้งเราเรียกว่า"Street – level bureaucrats" (Hill, Michael: 1997:8) เพื่อที่จะทำความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับการทำนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในบางสถานการณ์มีการเสนอว่า ณ ระดับนี้ในระบบนั่นเองที่นโยบายถูกกำหนด จึงอาจกล่าวได้ว่าทั้งการกระทำและการตัดสินใจเหมาะสมจะเป็นสิ่งที่การวิเคราะห์นโยบายจะเน้น

ดังนั้น นโยบายสาธารณะ จึงหมายถึงแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา บรรเทาปัญหา และ/หรือ ป้องกันปัญหาต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ของรัฐบาล แนวทางปฏิบัตินี้จะมีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้กำหนดทางเลือก และระดับความซับซ้อนของปัญหาด้วย โดยทั่วไปนโยบายระดับชาติมักมีลักษณะครอบคลุมกว้างขวาง แต่ขาดความชี้ชัดเฉพาะเจาะจงนโยบายระดับล่างจะต้องสอดคล้องและสนับสนุนนโยบายระดับสูงให้มีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันความครอบคลุมจะแคบเป็นเฉพาะเรื่องหนึ่งๆเท่านั้น

1.2 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นโยบายของรัฐหรือขององค์กรรัฐนั้นไม่ได้แตกต่างไปจากนโยบายทั่วไปในแง่คุณลักษณะ แต่ความแตกต่างจะอยู่ที่ความชอบด้วยกฎหมายและฐานะสำคัญสูงสุดเหนือ

นโยบายอื่น การศึกษานโยบายสาธารณะจึงต้องพิจารณาสองเรื่องด้วยกันคือ (1) ธรรมชาติของรัฐ และ (2) เหตุผลที่ใช้อธิบายบทบาทของรัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้นโยบาย

นโยบายสาธารณะ (Pubic Policy) จึงหมายถึงแนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา บรรเทาปัญหา และ/หรือ ป้องกันปัญหาต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ของรัฐบาลแนวทางปฏิบัตินี้จะมีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับผู้กำหนดทางเลือก และระดับความซับซ้อนของปัญหาด้วย โดยทั่วไปนโยบายระดับชาติมักมีลักษณะครอบคลุมกว้างขวาง แต่ขาดความชี้ชัดเฉพาะเจาะจง นโยบายระดับล่างจะต้องสอดคล้องและสนับสนุนนโยบายระดับสูงให้มีความชัดเจน และเฉพาะเจาะจงมากขึ้นเป็นลำดับ ขณะเดียวกันความครอบคลุมจะแคบเป็นเฉพาะเรื่องหนึ่งๆเท่านั้น(พัชรี สิโรรส : 2540 : 4)

โทมัส อาร์ ดาย (Thomas R. Dye) ได้จำแนกประเภทของนโยบายสาธารณะตามลักษณะเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. นโยบายที่มีลักษณะเกี่ยวกับการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ ได้แก่ นโยบายที่มีรูปแบบไปในทางที่เป็นกฎข้อบังคับ เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการตามที่กำหนดไว้ในนโยบาย ด้วยเหตุนี้ลักษณะของนโยบายประเภทนี้จึงพบเห็นในรูปแบบของคำสั่งข้อห้ามหรือข้อบังคับต่าง ๆ มีมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ตัวอย่างเช่น นโยบายรักษาความสงบเรียบร้อยภายในของประเทศ

2. นโยบายที่มีลักษณะเป็นองค์การหรือสถาบัน ที่มีรูปแบบไปในแนวทางที่ต้องการสร้างแบบฉบับของสังคมในประเทศ ให้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐบาลในขณะนั้นต้องการ เช่น นโยบายการสร้างชาติ

3. นโยบายที่ลักษณะเป็นการกระจายทรัพยากรต่าง ๆ เช่น สินค้าบริการและประโยชน์ต่าง ๆ ของรัฐบาลเป็นของนโยบายที่มีรูปแบบไปในแนวทางที่ต้องการจัดระเบียบกฎเกณฑ์ เกี่ยวกับการกระจายทรัพยากรต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นสินค้าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ของรัฐ ให้แก่สมาชิกของสังคมอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียมกัน ทั้งนี้รัฐบาลได้ยื่นมือเข้าไปเป็นผู้ดำเนินการจัดการเสียเองแทนที่จะปล่อยให้บุคคลแต่ละคนแต่ละฝ่าย ยื้อแย่งหยิบฉวยกันเอง โดยไม่มีระเบียบกำหนดไว้ จนก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยและเกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคม เช่น นโยบายการถือครองที่ดิน

4. นโยบายที่มีลักษณะเป็นการดึงดูด หรือถอนผลประโยชน์บางอย่างของประชาชน เป็นนโยบาย ที่มีรูปแบบไปในแนวทางที่ต้องการดึงดูดหรือถอนประโยชน์บางประเภทของประชาชนมาให้แก่รัฐ ซึ่งถือว่าเป็นรายได้อย่างหนึ่งของรัฐบาล และรัฐบาลจะได้นำเอารายได้

นั้น ไปใช้จ่ายในการดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติต่อไป เช่น นโยบายภาษีอากร

นอกจากจำแนกประเภทเป็น 4 ประเภทดังกล่าวข้างต้นแล้ว Thomas R. Dye ยังได้แบ่งนโยบายสาธารณะ ตามลักษณะกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของรัฐบาลออกเป็นแขนงต่าง ๆ ด้วย เช่นนโยบายป้องกันประเทศ นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายสาธารณสุข นโยบายต่างประเทศ นโยบายการศึกษา เป็นต้น (กุลธน ธนาพงศธร : 2530)

การกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น จะเป็นบุคคล คณะบุคคลหรือองค์การใด ๆ ก็ตาม ควรจะดำเนินไปตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. รวบรวมปัญหาหรือความต้องการ การรวบรวมปัญหา หรือความต้องการนั้นเป็นการหาข้อมูล (data) ซึ่งในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าส่วนราชการต่าง ๆ ย่อมมีหน้าที่โดยตรงในการรวบรวมปัญหา หรือความต้องการเพื่อกำหนดนโยบาย ถ้าหากได้มีการประมวลเอาข้อคิดเห็นต่าง ๆ จากประชาชน กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) สื่อมวลชน (Mass Media) เช่นหนังสือพิมพ์ หรือจะเป็นการขอความเห็น ฟังความเห็นของประชาชน (Public Hearing) ก็จะเป็นการได้มาซึ่งข้อมูล (Data) ในการกำหนดนโยบายต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูล (Data Collection) แล้วขั้นต่อไปคือการวิเคราะห์ (Analyze) ซึ่งการวิเคราะห์ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือมีกลุ่มทำงาน (Working Group) หรือ รูปแบบคณะกรรมการ (Committee) ที่ทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ

3. กำหนดนโยบาย เมื่อฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลได้พิจารณาถึงผลดีผลเสียแล้ว สิ่งที่ควรกระทำหรือสิ่งที่ดำเนินการควรเป็นอย่างไร จึงจะสนองตอบต่อความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ควรเขียนเป็นตัวนโยบายและเสนอต่อรัฐบาลหรือผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ซึ่งก็สุดแท้แต่ว่าจะเป็น หัวหน้ารัฐบาล เป็นผู้รับผิดชอบ (Individual responsibility) หรือคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกัน (Collective responsibility) การวินิจฉัยต่อการกำหนดนโยบายก็จะขึ้นอยู่กับระบบการเมืองการปกครองนั้น ๆ

อย่างไรก็ดีการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy) เป็นเรื่องของระบบการเมือง (Political System) หรือพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของแต่ละประเทศ หรือขึ้นกับภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นสำคัญเพราะในบางครั้งการกำหนดนโยบายสาธารณะความรับผิดชอบก็อาจจะมาจากความ หรือการวินิจฉัยสั่งการของหัวหน้ารัฐบาล

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Randal Ripley และ Grace Franklin

การนำนโยบายไปปฏิบัติทุกนโยบายจะมีลักษณะเช่นนี้

1. มีผู้เกี่ยวข้องสำคัญ ๆ มากมาย ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ การเกี่ยวข้องอาจเกี่ยวข้องในระยะเวลาต่างกัน เช่น ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของฝ่ายบริหารและต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของฝ่ายนิติบัญญัติ บางครั้งการปฏิบัตินโยบายอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งตุลาการต้องเข้ามาตัดสิน อย่างเรื่องที่ดินรัชดาก็ต้องตัดสินคดีความกัน

2. คนที่เกี่ยวข้องแต่ละคนแต่ละกลุ่มล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์ในการคาดหวังจากนโยบายแตกต่างกันไป จึงเป็นปัญหาต่อนโยบายในการตอบสนองความคาดหวังที่หลากหลายเหล่านี้ บ่อยครั้งที่ความคาดหวังสวนทางกันเองกลุ่มหนึ่งได้ประโยชน์กลุ่มหนึ่งเสียประโยชน์ เป็นปัญหายุ่งยากต่อนโยบายอย่างมาก

3. นโยบายที่ปฏิบัติต่อเนื่องยาวนานจะยิ่งใหญ่โตขึ้นทุกวัน ภาระหน้าที่ของนโยบายจะมากขึ้นตามวันเวลาที่ผ่านไป การตอบสนองของนโยบายไม่มีวันจบสิ้น เมื่อประชาชนได้รับการตอบสนองในเรื่องหนึ่งแล้วจะคาดหวังในเรื่องอื่นต่อไปอีก ทำให้นโยบายตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างยากลำบาก เช่น รามคำแหงถือกำเนิดขึ้นใน พ.ศ. 2514 เพื่อรองรับเด็ก ม.ปลายที่เข้ามหาวิทยาลัยปิดไม่ได้ ตอนแรกเด็กเหล่านี้ต้องการแค่มีที่เรียนก็พอแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไปนักศึกษาก็อยากได้นั่นอยากได้นี่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มหาวิทยาลัยก็ต้องหาทางตอบสนองให้ได้ ปัจจุบันรามคำแหงเป็นทางเลือกในการเรียนต่อของใคร ๆ อีกหลายคน โดยเฉพาะหลักสูตร Pre Degree ทำให้บางคนจบ ม.6 แล้วมุ่งหน้าเข้ามารามฯ เลยไม่คิดจะเอ็นท์อีกแล้ว

4. การนำนโยบายไปปฏิบัติทุกนโยบายต้องอาศัยหลายหน่วยงาน หลายสังกัด หลายระดับ เช่น นโยบายรณรงค์ลดอุบัติเหตุวันสงกรานต์ต้องร่วมมือกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ มีหน่วยงานมาเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เพราะแต่ละหน่วยมีความชำนาญแตกต่างกัน แต่นโยบายต้องการคนที่มีความรู้หลาย ๆ ด้าน แค่เทศบาลจะสร้างถนนก็ต้องร้อนไปถึงการไฟฟ้าฯ ต้องมาย้ายเสาไฟ ที่ดินต้องมารังวัดกันใหม่ เป็นต้น

5. ในการนำนโยบายไปปฏิบัติแม้จะเตรียมการไว้ละเอียดรอบคอบปานใดก็ยังมีปัญหาอยู่ดี เพราะมีหลายปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริง เช่น ดินฟ้าอากาศแปรปรวน ผู้คนเปลี่ยนความคิด อย่างรัฐบาลทักษิณไม่มีใครคิดว่าจะเจอวิบากกรรมขนาดนี้ กองทุนเทมาเส็กของสิงคโปร์ใช้เงิน 73,000 ล้าน ซื้อชินคอร์ปไปแต่พอรัฐบาลทักษิณล้มทำให้

กองทุนเทมาเส็กขาดทุนไปอ่วมอรทัย ได้ข่าวว่าเทมาเส็กเจรจากับนายกฯ ทักษิณขอขายชินคอร์ปคืนแต่นายกฯ ทักษิณเจอคดียึดทรัพย์ไม่มีเงินที่จะซื้อขายได้ก็ไม่รู้ว่าเป็นโชคดีหรือโชคร้าย ไม่เช่นนั้นแล้วต้องถูกบีบให้ซื้อคืนจนได้ พอเทมาเส็กขายคืนไม่ได้ประธานกองทุนก็เดือดร้อนเมื่อถูกผู้ถือหุ้นโวยวายว่าทำให้กองทุนเสียหายประธานควรลาออก เรื่องนี้กระเทือนไปถึงรัฐบาลสิงคโปร์เลยทีเดียว

ดังนั้นทุกครั้งที่ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติจำต้องติดตามความเคลื่อนไหวของปัจจัยรอบตัวตลอดเวลา

แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้เสนอว่าความสำเร็จหรือล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากปัจจัยสำคัญดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของนโยบาย
2. วัตถุประสงค์ของนโยบาย
3. ความเป็นไปได้ทางการเมือง
4. ความเป็นไปได้ทางเทคนิค/ทฤษฎี
5. ความพอเพียงของทรัพยากร
6. ลักษณะของหน่วยที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
7. ทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
8. กลไกและความสัมพันธ์ของหน่วยงานที่ปฏิบัติร่วมกัน

รายละเอียดความคิดของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น

1. **ตัวนโยบาย** พิจารณาจาก

1) ผลประโยชน์สัมพัทธ์ของนโยบาย เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีทั้งคนที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ ผลประโยชน์สัมพัทธ์คือดูว่ามีคนที่ได้ประโยชน์มากกว่าหรือไม่ ถ้าคนได้ประโยชน์มากกว่าก็ทำงานง่าย แต่ถ้าคนที่เสียประโยชน์มีมากกว่าแถมเป็นคนมีพลังเสียงดังงานนี้ก็ยาก <u>หลักการคือนโยบายที่ดีต้องจัดสรรผลประโยชน์ให้กับคนที่ควรได้ประโยชน์จากนโยบาย และไม่ควรให้ประโยชน์กับผู้ที่ไม่ควรได้ประโยชน์จากนโยบาย</u> การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงต้องแยกให้ได้ว่าใครควรได้ประโยชน์ใครไม่ควรได้ประโยชน์จากนโยบาย ถ้าทำได้การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมได้รับการสนับสนุน การล่มสลายของรัฐบาลทักษิณเป็นเพราะประโยชน์ของนโยบายไปตกกับคนที่ไม่ควรได้อย่างคนใกล้ชิดนายกฯ ทักษิณ

2) ความสอดคล้องระหว่างแนวทางของนโยบายกับค่านิยมในสังคม ถ้าสอดคล้องกันสังคมจะยอมรับนโยบายได้ง่าย แต่ถ้าขัดแย้งประชาชนจะไม่ให้ความร่วมมือกับนโยบายนั้น

3) ทดลองปฏิบัติได้ นโยบายที่ทดลองปฏิบัติก่อนได้จะทราบถึงข้อด้อย ปัญหาอุปสรรคแล้วนำไปปรับปรุงจะช่วยให้มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่านโยบายที่ไม่มีโอกาสทดลอง

4) การเห็นผลได้ นโยบายที่ผลลัพธ์เห็นได้ชัดเจนว่าทำนโยบายนี้แล้วจะเกิดอย่างนี้ นโยบายจะสำเร็จง่ายกว่านโยบายที่มองผลไม่ออกไม่รู้ว่าทำแล้วจะเป็นอย่างไร รัฐธรรมนูญ เป็นตัวอย่างที่ดี แต่ละคนไม่รู้ว่าผลจะเป็นอย่างไร จะดีหรือไม่ดีอยู่ที่มุมมองของแต่ละคน

5) คุณภาพของการป้อนกลับของข้อมูล นโยบายใดมี Feedback ง่าย ชัดเจน เห็นปุ๊บรู้ปั๊บว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร นโยบายนั้นย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จได้มากกว่า

6) จำนวนตัวแปร/ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น คน ทรัพยากร เทคโนโลยี การเมือง ฯลฯ ถ้าปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีมากแสดงว่านโยบายนั้นปฏิบัติยุ่งยาก

2. **วัตถุประสงค์ของนโยบาย** พิจารณาจาก

1) ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน

2) สอดคล้อง วัตถุประสงค์ที่มีหลายข้อแต่ละข้อไปในทิศทางเดียวกันไม่ขัดแย้งกัน

3) ความยากหรือง่ายในการรับรู้วัตถุประสงค์ ถ้ารับรู้ยากโอกาสที่นโยบายจะปฏิบัติให้สำเร็จย่อมมีน้อย แต่ถ้ารับรู้ง่ายอ่านปุ๊บรู้ปั๊บว่านโยบายต้องการอะไรอย่างนี้ก็ปฏิบัติง่าย โอกาสที่จะประสบความสำเร็จมีสูง

4) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ถ้ามีดัชนีชี้วัดเป็นรูปธรรมผู้ปฏิบัติรับรู้ได้ว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกหรือผิดโอกาสที่จะทำให้ประสบความสำเร็จย่อมมีมาก เช่น มีวัตถุประสงค์ต้องการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ดัชนีชี้วัดความสำเร็จคือชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น 20% จากก่อนเริ่มโครงการ ผู้ปฏิบัติย่อมปฏิบัติได้ถูกต้อง

5) ความเที่ยงตรงของข่าวสารข้อมูล ถ้าข้อมูลข่าวสารที่ Feedback กลับมาเที่ยงตรงเชื่อถือได้คนทำงานก็จะรู้ว่าตนทำงานได้ดีหรือยัง

วัตถุประสงค์ที่ดีควรมีลักษณะ SMART ได้แก่

S: Sensible ชัดเจน ตรงใจ ใช่เลย

M: Measurable วัดได้ชัดเจนในเชิงปริมาณ เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น 20% ชาวบ้านแข็งแรงไม่หาหมอเลยในระยะเวลา 3 ปี

A: Attainable, Actionable ปฏิบัติได้

R: Reasonable, Rationable มีเหตุมีผล

(คำว่า Reasonable มักใช้กับเหตุผลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด แต่ Rationable เป็นเหตุผลในเชิงประจักษ์)

T: Timeable เหมาะกับกาลเวลา เสนอนโยบายในสิ่งที่สังคมสนใจอยู่พอดี

3. **ความเป็นไปได้ทางการเมือง** พิจารณาจาก

1) กลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือผู้นำในสังคม เช่น ผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางเศรษฐกิจ ผู้นำทางสังคม

2) กลุ่มสื่อมวลชน วันนี้สื่อมีอิทธิพลมากนโยบายใดที่สื่อเชียร์มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

3) กลุ่มผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ในต่างประเทศกลุ่มนี้ถือว่ามีพลังที่สุดในขณะที่บ้านเรากลุ่มผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งยังไม่ค่อยมีความชัดเจนเท่าใดนัก ในสวีเดนมีพรรคการเมืองหลายพรรคแต่ละพรรคมีนโยบายชัดเจนและนำเสนออย่างนี้ทุกครั้งแม้ว่าคนจะเลือกน้อยก็ไม่เคยเปลี่ยนนโยบายทุกพรรคมีจุดยืนและอุดมการณ์ของตนเอง ประชาชนเลือกพรรคที่นโยบายและอุดมการณ์ ช่วงที่กระแสสังคมนิยมกำลังดังพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยได้เป็นรัฐบาล สวีเดนแต่พรรคอื่นก็ไม่ได้เปลี่ยนนโยบายตามกระแสสังคมนิยมไปด้วย ยังคงยืนหยัดตามแนวทางของตนเองไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นรัฐบาลก็ไม่เป็นไร พรรคการเมืองบ้านเราเปลี่ยนนโยบายตามกระแสพอพรรคไทยรักไทยใช้ประชานิยมจนได้ชัยชนะพรรคอื่นก็เอาตามบ้างไม่มีจุดยืน นโยบายพรรคเป็นนโยบายเฉพาะหน้าเปลี่ยนแปลงไปตามกระแส ชาวบ้านก็รู้สึกว่าเลือกพรรคไหนก็ไม่แตกต่างกัน

4. **ความเป็นไปได้ทางเทคนิค/ทฤษฎี** พิจารณาจาก

1) การร่างนโยบายผ่านกระบวนการที่ถูกต้องตามที่สังคมวางระเบียบไว้หรือไม่ เช่น นโยบายที่ต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือทำประชาพิจารณ์เสียก่อนก็ต้องทำตามนั้น ถ้าไปทำแบบลัดขั้นตอนก็ไปก่อเหตุในภายหลังอย่างนโยบายหวยบนดินที่ข้ามขั้นตอนไปหลายขั้นเล่นเอาคนที่เกี่ยวข้องนอนไม่หลับไปตาม ๆ กัน

2) แนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายใดที่ไม่เรียกร้องให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากจนเกินไปนโยบายนั้นมีโอกาสที่จะประสบ

ความสำเร็จได้ เช่น นักศึกษาเป็นคนนอนตื่นสายแต่ต้องไปปฏิบัตินโยบายที่ต้องตื่นเช้าการปฏิบัติก็ยาก หรือคนที่มีนิสัยชอบกอบโกยแต่ต้องไปทำงานดูแลทรัพย์สินของคนอื่นย่อมอดไม่ได้ที่จะต้องคดโกง

3) ทฤษฎีที่ใช้อ้างอิงต้องเป็นทฤษฎีที่เชื่อถือได้ ข้อนี้เป็นปัญหามากต่อนโยบายเพราะทฤษฎีแต่ละทฤษฎีมักมีข้อจำกัด เช่น การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์แก้ที่กลไกทางการเงิน โดยเชื่อว่าถ้าสถาบันการเงินเดินไปได้จะกระตุ้นให้เศรษฐกิจดีขึ้น แต่รัฐบาลทักษิณมองว่าเศรษฐกิจจะเดินไปได้ถ้าคนมีกำลังซื้อ สองแนวทางนี้ไม่มีใครตอบได้ว่าใครถูกใครผิด ดังนั้นจากทฤษฎีที่มีอยู่หลายทฤษฎีเราต้องเลือกทฤษฎีที่เชื่อถือได้หรือเลือกทฤษฎีที่คนเห็นตรงกัน

4) เทคโนโลยีที่มาใช้ต้องเหมาะสม ไม่ล้าสมัยเกินไปหรือล้ำสมัยจนคนตามไม่ทัน

5. **ความพอเพียงของทรัพยากร** พิจารณาจาก

1) การสนับสนุนด้านการเงิน (Monetary Support) นโยบายนั้นต้องได้รับการสนับสนุนด้านการเงินอย่างมั่นคงแน่นอน ทำสัญญากันอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีแผนงบประมาณที่ชัดเจน

2) คุณภาพของกำลังคน (Personal) ทั้งในแง่ของความรู้และเจตคติ คนที่มีความรู้นั้นหาไม่ยากแต่คนที่ตั้งใจทำงานอย่างจริงจังหายากกว่า คนไม่มีความรู้ส่งไปเรียนไม่กี่ปีก็ทำงานได้ แต่คนที่ขาดความตั้งใจจริงในการทำงานนั้นจะใช้ไม่ได้เลย

3) สิ่งอำนวยความสะดวกให้ปัจจุบันอื่น ๆ ทำงานได้

6. **ลักษณะของหน่วยที่นำนโยบายไปปฏิบัติ** พิจารณาจาก

1) ประเภทของหน่วย หน่วยที่ปฏิบัตินโยบายมีหน้าที่นั้นหรือไม่

2) โครงสร้าง/ภารกิจเหมาะสมกับนโยบายที่ต้องปฏิบัติหรือไม่

3) ความสามารถของผู้นำ เหมาะสมกับภารกิจ มีประสบการณ์หรือไม่

4) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยปฏิบัติกับหน่วยกำหนดนโยบายมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันหรือไม่ การสื่อสารติดต่อสัมพันธ์กันเป็นอย่างไร สามัคคีกลมเกลียวหรือขัดแย้งกัน สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จทั้งสิ้น

5) ลำดับชั้นของการสื่อสารระบบเปิด หมายถึงการสื่อสารได้ทุกทิศทุกทาง แต่ไม่ได้หมายความว่าเละเทะเพราะมีการวางกรอบไว้แล้วว่าจะสื่อสารกันอย่างไรให้เหมาะสมกับงานที่ทำ ไม่ใช่ใครอยากทำอะไรก็ทำจนข้ามหน้าข้ามตาล้วงลูกกัน ถ้าลำดับชั้นของการสื่อสารมีมากแสดงว่าไม่ค่อยคล่องตัว

2. สถานการณ์ยาเสพติดและนโยบายปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทย

2.1 สถานการณ์เสพติดในประเทศไทย

ยาเสพติดเป็นประเด็นสาธารณะที่ทุกฝ่ายในสังคมให้ความสนใจ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และและภาคพลเมือง ทุกฝ่ายต่างพยายามชี้ให้เห็น 'ทุน' ที่มีอยู่ในสังคมไทย และความหลากหลายของยุทธวิธีที่จะต่อสู้และเอาชนะ ภาครัฐเองในฐานะผู้รับผิดชอบในการบริหารประเทศได้ตระหนักถึงภยันตรายจากปัญหายาเสพติดเป็นอย่างดี ยุทธศาสตร์ "พลังแผ่นดิน" ถูกหยิบยกขึ้นมาในฐานะที่เป็นกลไกในการบรรเทาผลกระทบซึ่งเกิดจากปัญหาดังกล่าว แผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดปี 2544-2545 ถูกกำหนดขึ้นเพื่อลดความรุนแรงของปัญหา และมีการประเมินผลว่านับตั้งแต่มีการดำเนินการตามแผนดังกล่าวฯ ขนาดของปัญหาทั้งในลักษณะของอุปสงค์และอุปทานลดลงหรือไม่อย่างไร

สถานการณ์ปัญหายาบ้า

การแพร่ระบาดของยาบ้าในทุกกลุ่มประชากร และในทุกพื้นที่เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความรุนแรงของปัญหาที่เพิ่มระดับขึ้นอย่างไม่สามารถควบคุมได้ สาเหตุหลักได้แก่ การมีแหล่งผลิตภายนอกประเทศซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยถึงแม้รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการปราบปรามและสกัดกั้นการทะลักเข้ามาของยาบ้า จนเกิดการปะทะกับกองกำลังคุ้มครองคาราวานเดินเท้าของชนกลุ่มน้อย ซึ่งลำเลียงยาบ้าเข้ามาในพื้นที่ประเทศไทยบ่อยครั้ง ทำให้สามารถยึดของกลางยาบ้าได้นับล้านเม็ด ยุทโธปกรณ์ และอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย เช่น เครื่องโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม มีการสูญเสียชีวิตของฝ่ายเราและฝ่ายตรงข้าม แต่ดูเหมือนว่าการพยายามนำเข้ายาบ้าของชนกลุ่มน้อยนอกประเทศยังไม่หยุดชะงักหรือยุติลง

นอกจากการปราบปรามสกัดกั้นแล้ว การใช้นโยบายด้านการต่างประเทศได้มีการดำเนินการควบคู่กันไปโดยรัฐบาลได้ส่งผู้นำของประเทศไปเจรจาเพื่อขอให้รัฐบาลสหภาพพม่ากำชับ ให้ชนกลุ่มน้อยบริเวณชายแดนยุติการผลิตลง แต่ขณะนี้ไม่ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรม ยาบ้านับล้านเม็ดถูกลำเลียงเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

การผลิตยาบ้าภายนอกประเทศ

แหล่งผลิตที่มีศักยภาพสูงจะอยู่บริเวณชายแดนด้านตรงข้ามจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่รัฐฉานดินแดนภายใต้อิทธิพลของกลุ่มกองกำลังว้า โดยมีการเพาะปลูกฝิ่นมากที่สุดเช่นกัน ประมาณการว่าแหล่งผลิตยาบ้าในบริเวณดังกล่าวมีไม่น้อยกว่า 41 แห่ง ผลิตทั้งเมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์ (หัวเชื้อ)และผลิตอัดเม็ด บางแห่งเป็นแหล่งผลิตเฮโรอีนซึ่งหันมาผลิต

ยาบ้าควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ยังมีแหล่งผลิตซึ่งกระจายตัวอยู่ในบริเวณตรงข้ามจังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน

ปี 2544 รัฐบาลของสหภาพพม่าพยายามกดดันและลบภาพการเป็นแหล่งผลิตยาบ้าที่สำคัญของเมืองยอน ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามจังหวัดเชียงราย แหล่งผลิตจำนวนหนึ่งจากเมืองยอนย้ายไปบริเวณด้านตรงข้ามอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านตรงข้าม อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และตามแนวชายแดนจังหวัดตาก กาญจนบุรีไปจนถึงระนอง โดยด้านตรงข้ามจังหวัดตาก กลุ่มม้งมีการเคลื่อนไหวมากที่สุด โดยมีการผลิตขั้นตอนอัดเม็ดยาบ้า โดยกลุ่มม้งนี้ มีที่พักอาศัยในประเทศไทยบริเวณอำเภอพบพระ โดยมีเครื่องอัดเม็ดที่ทันสมัยจำนวนหลายเครื่อง บริเวณที่เป็นแหล่งผลิตอยู่ใน สพม. แต่ไม่อยู่ติดแนวชายแดนเหมือนแหล่งผลิตของกลุ่มว้า เนื่องจากสภาพพื้นที่ชายแดนด้านอำเภอพบพระไม่มีเทือกเขากั้นตามแนวชายแดนเหมือนด้านภาคเหนือ แหล่งผลิตอัดเม็ดยาบ้าในพื้นที่ชายแดนไทย-สพม. ด้านตรงข้ามจังหวัดกาญจนบุรีถึงจังหวัดระนองมีการผลิตจำนวนไม่มากนัก แหล่งผลิตประมาณ 1-2 แห่ง และจากข่าวสารปรากฏว่ามีแหล่งผลิตอีกแห่งหนึ่ง บริเวณตรงกันข้ามจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีคนไทยข้ามไปดำเนินการผลิต ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้ผลิตรายเก่า

สำหรับการผลิตในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปปล.) มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่เป็นการผลิตอัดเม็ดด้วยเครื่องผลิตอัดเม็ดไฟฟ้าแบบหัวตอกเดียว (Single Punch) หรือเครื่องอัดเม็ดด้วยมือ ยกเว้นทางตอนเหนือด้านแขวงบ่อแก้ว แขวงพงสาลี ซึ่งมีกลุ่มของกำลังว้าเข้าไปดำเนินการผลิต โดยใช้เครื่องโรตารีซึ่งมีกำลังการผลิตสูง และอาจมีการผลิตหัวเชื้อเมทแอมเฟตามีนบริสุทธิ์

ส่วนการผลิตในประเทศกัมพูชา เป็นแหล่งผลิตที่มีการเคลื่อนไหวมากขึ้นโดยเป็นการผลิตในขั้นตอนการอัดเม็ด แต่คุณภาพของยาบ้าที่ผลิตยังไม่เป็นที่ยอมรับ นับตั้งแต่ต้นปี 2545 มีข่าวสารการผลิตของกลุ่มใหม่ 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นกลุ่มการค้าจากภาคกลางร่วมมือกับกลุ่มม้งนำเครื่องผลิตอัดเม็ดเข้าไปในพื้นที่พร้อมผงยาบ้าผสมเสร็จอัดเม็ด กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ทำการผลิตหัวเชื้อและอัดเม็ดด้วยเครื่องโรตารี่ ดังนั้นแหล่งผลิตบริเวณนี้อาจเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญต่อไป

ช่วงระหว่าง 8 ธันวาคม 2544 – 13 กันยายน 2545 ฝ่ายไทยมีการปะทะกับกลุ่มผู้ค้าและลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่ 4 จังหวัดได้แก่ เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน เชียงราย รวม 14 ครั้ง สามารถตรวจยึดของกลางยาบ้าได้ 5,317,411 เม็ด เฮโรอีน 22.4 กิโลกรัม โดยการลักลอบนำเข้ายาบ้าจำนวนมากในพื้นที่ชายแดนป่าเขาทางภาคเหนือมักเป็นไปในรูปคาราวานเดิน

เท้ามีกองกำลังติดอาวุธ คุ้มกันเป็นเหตุให้เกิดการปะทะกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ไทยหลายครั้ง ตามที่ได้กล่าวแล้ว ชนกลุ่มน้อยที่ค้าและลำเลียงยาเสพติดมีทั้งกองกำลังซึ่งมาจากเขตอิทธิพลของกลุ่มจีนโกกั้ง พื้นที่อิทธิพลของกองกำลังขุนส่าซึ่งปัจจุบันได้ร่วมดำเนินการผลิตร่วมกับกองกำลังกลุ่มปะโอฝ่ายซ้าย และกลุ่มว้ามหาซาง ซึ่งจัดส่งยาเสพติดเข้าประเทศไทย

การนำเข้ายาบ้า

ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีปริมาณการนำเข้ามากที่สุด ผู้นำเข้า พื้นที่นำเข้า วิธีการซุกซ่อน หรือการลำเลียง มีความหลากหลาย เส้นทางลำเลียงจะมาจากแหล่งผลิตแล้วนำเข้าไทยโดยกองกำลังติดอาวุธคุ้มกันคาราวานยาบ้านำเข้ามาส่งถึงในพื้นที่ประเทศไทย แต่ต่อมาเมื่อมีการย้ายแหล่งผลิตไปอยู่บริเวณแนวลำน้ำโขงและทางด้านเหนือจาก สปปล. มากขึ้น การลักลอบนำเข้าจะต้องผ่านเส้นทางของลำน้ำดังกล่าวซึ่งสร้างความยากลำบากในการสกัดกั้น โดยแนวโน้มในอนาคตพื้นที่อำเภอเชียงแสน เชียงของ เวียงแก่น จะเป็นทางผ่านของการลักลอบนำเข้ามากยิ่งขึ้น

พื้นที่หลัก ๆ ของการนำเข้ายาบ้า เรียงตามลำดับความรุนแรงได้ดังนี้

1. เส้นทางในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เป็นพื้นที่หลักที่มีการนำเข้ายาบ้าปริมาณมากที่สุด นอกจากจะใกล้แหล่งผลิตแล้ว ยังเป็นพื้นที่ที่ติดต่อการค้า โดยมีกลุ่มการค้าหลัก ๆ เข้ามาติดต่อซื้อขายมาก สำหรับทางด้านอำเภอแม่สายสถานการณ์การลักลอบนำเข้ารุนแรงเช่นเดิม เนื่องจากลักษณะทางภูมิประเทศที่มีแม่น้ำสายกั้นพรมแดนและมีชุมชนตลอดแนวลำน้ำ เป็นการยากลำบากที่จะสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า

2. เส้นทางในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ยังคงมีการลักลอบนำเข้าที่ไม่ลดระดับความรุนแรงลง โดยมีแหล่งผลิตตามแนวชายแดน อำเภอที่มีการนำเข้ามากที่สุดคือ แม่จัน และแม่ฟ้าหลวง นอกจากกองกำลังว้าแล้วยังมีชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ทำการผลิตยาเสพติดด้วย เช่น กลุ่มอดีตกองกำลังขุนส่า กลุ่มจีนฮ่อฯลฯ การย้ายแหล่งผลิตของกองกำลังว้าจากเมืองยอน ส่วนหนึ่งมายังด้านตรงข้ามอำเภอเชียงดาว ทำให้มีการลักลอบนำเข้ายาบ้าในปริมาณที่มากขึ้น โดยการเดินเท้าลัดเลาะเข้ามาส่งมอบยาเสพติดในดินแดนของไทย

3. เส้นทางในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการลักลอบนำเข้าจากบริเวณแหล่งผลิตของกองกำลังขุนส่าและว้า ด้านตรงข้ามอำเภอเมือง และมีการผลิตในพื้นที่อิทธิพลของกลุ่มคะยาฝ่ายซ้ายด้านตรงข้ามอำเภอแม่สะเรียง การนำเข้าใช้วิธีการเดินเท้าลัดเลาะมาตามป่าเขาในรูปแบบกองคาราวาน มีกองกำลังติดอาวุธคุ้มกัน เส้นทางนำเข้าได้แก่ อำเภอแม่สะเรียง ปาย ปางมะผ้า ขุนยวม แม่ลาน้อย

4. เส้นทางในพื้นที่จังหวัดตาก นำเข้าโดยกลุ่มม้งเป็นหลักจากแหล่งผลิตตรงข้ามอำเภอพบพระและลำเลียงมาพักของไว้บริเวณรอยต่อ ระหว่างจังหวัดตากและกำแพงเพชร อีกเส้นทางเป็นการลำเลียงของกลุ่มว้าเข้าทางด้านแม่น้ำเมย อำเภอแม่สอด และมีปริมาณยาบ้านำเข้าอย่างต่อเนื่อง

5. เส้นทางพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา อุตรดิตถ์ มีแนวโน้มการนำเข้ามากขึ้นเรื่อย ๆ และควรเฝ้าระวังสถานการณ์ให้มากที่สุดเนื่องจากกลุ่มม้งมีความเคลื่อนไหวมากขึ้น และพื้นที่นี้จะใกล้เคียงกับแหล่งผลิตของกลุ่มว้าใน สปปล. พื้นที่ที่เป็นป่าเขา ทำให้มีการลักลอบลำเลียงยาบ้าเข้ามาในพื้นที่ตอนในได้สะดวก และการปราบปรามสกัดกั้นของฝ่ายไทยในบริเวณนี้ยังไม่เข้มงวดมากเท่าชายแดนภาคเหนือ

6. พื้นที่ตามแนวชายแดนลำน้ำโขง จะรุนแรงมากในพื้นที่บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี มีการนำเข้ายาบ้ามายังพื้นที่ตอนในของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ กลุ่มว้าและผู้ลำเลียงใน สปปล. ร่วมกับผู้ลำเลียงคนไทย ใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาบ้าจากภาคเหนือตอนบน ผ่านสปปล. เข้ามาในประเทศไทย

7. พื้นที่ตามชายแดนด้านตะวันตก ตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรีถึงระนอง โดยเฉพาะจังหวัดระนองจะเป็นพื้นที่นำเข้ายาเสพติดทางทะเลที่สำคัญที่สุด เป็นกลุ่มการค้ารายใหญ่ระดับประเทศซึ่งเคยค้าเฮโรอีนมาก่อน จึงทำให้ประสานงานกับเรือประมงลำเลียงได้สะดวก แต่การลำเลียงเข้าทางด้านนี้ไม่บ่อยครั้งนัก แต่ต้องมีปริมาณมากคุ้มค่าต่อการเสี่ยงส่วนใหญ่จะเป็นการลำเลียงกัญชา สำหรับยาบ้ายังมีปริมาณน้อย เนื่องจากยาบ้าที่ผลิตจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านบริเวณนี้คุณภาพยังไม่เป็นที่ยอมรับการนำเข้ายาบ้าในปี 2545 จากชายแดนภาคเหนือและจากชายแดนติดต่อกับ สปปล. มีจำนวน294 ราย โดยในปี 2544 มีจำนวน 247 ราย บางรายถูกจับกุมโดยการล่อซื้อ เช่น ในกรณีผู้ต้องหาเป็นเจ้าหน้าที่นอกเครื่องแบบของ สปปล. โดยมีบัตรพิเศษออกโดยหัวหน้ากองสู้รบพิเศษ สปปล. ผู้ถือบัตรสามารถเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลาในขอบเขตของประเทศ การจับกุมเป็นการล่อซื้อราคามัดละ111,111 บาท (1 มัด =2,111 เม็ด) โดยผู้ต้องหารับจ้างลำเลียงมาจาก สปปล. ในราคาจ้าง 51,111 บาท ใช้วิธีซุกซ่อนมัดติดกับตัว ถูกจับกุมได้บริเวณบ้านหนองบัว ริมแม่น้ำโขง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การส่งออกยาบ้า

การส่งออกยาบ้าไปต่างประเทศยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือผู้ใช้แรงงานในต่างประเทศ วิธีการส่งออกมักจะส่งไปโดยอากาศยานโดยซุกซ่อนไปกับสินค้า สำหรับประเทศปลายทางได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และอินโดนีเซีย

การจับกุมยาบ้าส่งออกใน ปี 2545 สามารถจับกุมได้ 9 ราย โดยในเดือนพฤศจิกายน 2545 มีการจับกุมขณะจะส่งออกไปประเทศบรูไน เพื่อจำหน่ายให้แก่แรงงานไทยในประเทศปลายทาง ผู้ต้องหาถูกจับกุม ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ พบของกลาง 11,111 เม็ด เดือนมกราคม 2545 เจ้าหน้าที่จับกุมผู้ต้องหาอายุ 24 ปีซึ่งซุกซ่อนยาบ้าไว้ในพื้นรองเท้า ขณะเดินทางจากประเทศไทยไปประเทศสิงคโปร์ โดยการลำเลียงยาบ้ามี

เป้าหมายสำคัญคือ จำหน่ายให้กับแรงงานไทยซึ่งอาศัยในต่างประเทศ ซึ่งการส่งออกยาบ้าส่วนใหญ่จะจำหน่ายแก่แรงงานไทย ทั้งในเอเชีย สหรัฐอเมริกา และยุโรป ประเทศปลายทางที่สำคัญได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย สวิสเซอร์แลนด์ เยอรมนี และสหรัฐอเมริกา นอกจากซุกซ่อนไปกับร่างกายแล้ว ผู้ต้องหาจะซุกซ่อนไปกับกระเป๋าหรือสิ่งของที่นำติดตัว การจับกุมผู้ต้องหารายนี้ พบของกลางยาบ้า 5,881 เม็ดจับกุมได้ที่ท่าอากาศยานชางงี ประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ในเดือนสิงหาคม 2545 หน่วยปราบปรามยาเสพติดประจำท่าอากาศยานชางงี ประเทศสิงคโปร์ จับกุมหญิงไทยพร้อมยาบ้า 11,855 เม็ดซึ่งซุกซ่อนไปกับกระเป๋าเดินทาง ยาบ้าดังกล่าวถ้าจำหน่ายในสิงคโปร์ จะได้ราคา 2,711,111 บาท (เม็ดละ 268 บาท) การลักลอบส่งออกยาบ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

การลักลอบส่งสารเคมีและอุปกรณ์การผลิตออกนอกประเทศ

องค์ประกอบสำคัญของการผลิตยาเสพติด ประกอบด้วยสารเคมี อุปกรณ์การผลิต และนักเคมีหรือผู้ผลิต สำหรับสารเคมีซึ่งมีการลักลอบส่งออกไปยังแหล่งผลิตภายนอกประเทศนั้น รัฐบาลไทยได้มีการตรวจ/สกัดกั้นอย่างเข้มงวดมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมศุลกากรซึ่งมีภารกิจในการตรวจค้นการนำเข้าและส่งออกสิ่งของผิดกฎหมาย หากพบว่าเป็นสารเคมีที่ผิดกฎหมายและนำเข้ามาอย่างไม่ถูกต้อง จะดำเนินการจับกุมทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารคาเฟอีน และอีเฟดรีน ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของการผลิตยาบ้า ในปี 2544 กองทัพบกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจยึดคาเฟอีนได้14,864 กก. ซึ่งสามารถใช้เป็นส่วนผสมยาบ้าได้ถึง 297 ล้านเม็ด นอกจากนี้ ในปีเดียวกันสามารถตรวจยึดคลอโรฟอร์มได้ 121 ขวด อีเธอร์ 311 ขวด 5 ลิตร พร้อมอาคาเซีย 251 กก. และแมกนีเซียมสเตียเรท 51 กก. โดยสารเคมีทั้งหมดสามารถตรวจยึดได้ที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เช่นเดียวกันในปี 2545 ยังคงมีความพยายามส่งออกสารเคมีไปยังแหล่งผลิตอยู่เช่นเดิม โดยสามารถตรวดยึดคาเฟอีนได้ 6,411 กก.ซึ่งสามารถนำไปเป็นส่วนผสมยาบ้าได้ 128 ล้านเม็ด นอกจากนี้ยังสามารถตรวจยึดสารเคมีอื่นๆ ได้อีกจำนวนหนึ่ง ได้แก่ สาร

เมทแอมเฟตามีน 45 กก. cresol 311 กก. คลอโรฟอร์ม 111 กก. กรดซัลฟูริค11,121 กก. สีผสมยาบ้า 171 กก. โดยยึดได้ที่ด่านศุลกากรชายแดน ซึ่งหมายถึงแหล่งผลิตนอก

ประเทศยังคงมีการลักลอบผลิตอย่างต่อเนื่องและในปริมาณที่มากนอกจากสารเคมีแล้ว อุปกรณ์การผลิตเป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีการตรวจยึดได้ขณะที่มีการพยายามลักลอบส่งออกไปยังแหล่งผลิตนอกประเทศ โดยไทยถูกใช้เป็นเส้นทางผ่านของการลักลอบส่งออกอุปกรณ์เหล่านั้นเนื่องจากมีระบบการขนส่งที่ดี ในปี 2545 สามารถตรวจยึดอุปกรณ์การผลิต หัวตอกเม็ดยาบ้า 41 หัวตอก (ตรา WY 21 หัวตอก ไม่ประทับตรา 21 หัวตอก) ซึ่งเป็นหัวตอกสำหรับเครื่องอัดเม็ดโรตารี่ชนิด 19 หัวตอก (1 ชุดมี 38 หัวตอก) ซึ่งมีกำลังการผลิตสูงมาก

การผลิตยาบ้าภายในประเทศ

นอกจากการผลิตยาบ้าภายนอกประเทศซึ่งผลิตในปริมาณสูงแล้วพบว่าภายในประเทศไทยมีการลักลอบผลิตยาบ้าเช่นเดียวกันเหตุผลส่วนหนึ่ง เพื่อหลบหลีกการจับกุมในการลำเลียงมาจากภาคเหนือโดยส่วนใหญ่จะเป็นในขั้นตอนการอัดเม็ดทั้งอัดเม็ดด้วยเครื่องและด้วยมือซึ่งจากข่าวสารพบว่ามีกำลังการผลิตสูงขึ้นเรื่อย ๆ การจับกุมหัวเชื้อบริสุทธิ์ในปี 2544 จำนวน 2 คดี รวมน้ำหนักของกลาง 47 กิโลกรัม ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยกลุ่มผู้ผลิตหัวเชื้อยาบ้าจะจำหน่ายทั้งหัวเชื้อบริสุทธิ์ พร้อมผงยาบ้าผสมเสร็จพร้อมอัดเม็ดได้ทันที

แหล่งผลิตอัดเม็ดยาบ้าที่สำคัญจะอยู่บริเวณหมู่บ้านชนกลุ่มน้อยภาคเหนือและกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในปี 2545 สามารถจับกุมแหล่งผลิตยาบ้าภายในประเทศได้ 9 แห่ง ปี 2545 มีการจับกุมแหล่งผลิตยาบ้าได้ 8 แห่ง โดยแหล่งผลิตที่จับกุมได้นั้นอยู่ในกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา สุพรรณบุรี และนครสวรรค์ โดยอัดเม็ดด้วยเครื่อง 5 แห่ง และอัดเม็ดด้วยมือ 3 แห่ง แหล่งผลิตอัดเม็ดยาบ้าแบบครัวเรือน (Kitchen Lab) มีแนวโน้มกระจายตัวทั่วประเทศ โดยผู้ผลิตนำเม็ดยาบ้ามาอัดเป็นผงแล้วผสมสารต่าง ๆ แล้วอัดเม็ดใหม่เพื่อเพิ่มปริมาณให้มากขึ้น แต่ในระยะหลัง ๆ กลุ่มผู้ผลิตหัวเชื้อและอัดเม็ดตามแนวชายแดนภาคเหนือ นอกจากจะเสนอขายหัวเชื้อบริสุทธิ์แล้วยังเสนอขายผงยาบ้าพร้อมอัดเม็ดเพื่อให้ผู้ผลิตซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลนำมาอัดเม็ดใหม่หรือผลิตเองการค้ายาบ้า

ในมิติของการค้า นักค้ายาบ้ามีเครือข่ายที่โยงใยอย่างกว้างขวาง มีความสลับซับซ้อนยากต่อการเข้าถึงตัวการใหญ่ กลุ่มการค้ากระจายตัวไปในทุกพื้นที่ ครอบคลุมทุกระดับตั้งแต่การนำเข้าพื้นที่ชายแดนการค้าส่งระดับประเทศ การค้าระดับจังหวัด การค้าในพื้นที่ นอกจากนี้ยังรวมถึงผู้ค้าประเภทนายหน้า/คนกลาง ผู้รับจ้างลำเลียง/มือขน ผู้ค้ารายย่อย ผู้รับจ้างเดินของ กลุ่มผู้มีอิทธิพลสนับสนุน ฯลฯ การจับกุมผู้กระทำผิดประเภทยาบ้าในปี 2545 มีรวม

125,688 คดี ผู้ต้องหา 133,581 คน ของกลาง91.53 ล้านเม็ด และหากตั้งสมมุติฐานว่าผู้ที่มียาบ้าในครอบครองตั้งแต่ 11,111 เม็ดขึ้นไป เป็นผู้มีพฤติการณ์จำหน่ายไม่ต่ำกว่าระดับขายส่งรายกลาง โดยรวบรวมจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ พบว่าผู้มีพฤติการณ์ดังกล่าวมีเพียง 346 คดี ซึ่งเกิดขึ้นใน 47 จังหวัดเท่านั้น แต่ของกลางที่ยึดได้ รวมกว่า 64.78 ล้านเม็ด หรือร้อยละ 71.11 จากของกลางที่จับกุมได้ทั้งหมด โดยที่จำนวนคดีเป็นเพียงร้อยละ 1.2 จากคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมดประเด็นที่น่าสังเกตคือ ภาคเหนือยังคงสถิติการจับกุมเม็ดยาบ้าสูงสุดคือจำนวน 27 ล้านเม็ด

แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนเม็ดยาบ้าของกลางลดลงจากปี 2544 เกือบครึ่งหนึ่ง คือในปี 2544 สามารถจับกุมเฉพาะในภาคเหนือได้ 48 ล้านเม็ด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการปราบปรามสกัดกั้นอย่างเข้มงวดในชายแดนภาคเหนือของไทย ทำให้การนำเข้ากระทำได้ยากขึ้น และจำนวนคดีในภาคเหนือก็ลดลงเช่นกันคือ จาก 259 ครั้งในปี 2544 เป็น 144 ครั้งในปี 2545 สำหรับภาคกลางและกรุงเทพมหานครจำนวนเม็ดยาบ้าที่ถูกจับกุมได้และจำนวนคดีมีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งจากข่าวสารพบว่าภาคเหนือภาคกลางและกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งพักยาบ้าที่สำคัญก่อนมีการจำหน่ายไปทั่วประเทศสิ่งที่ยืนยันการเป็นจุดพักยาบ้าที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อีกประการหนึ่งคือการจับกุมรายสำคัญ (ของกลางยาบ้า 1 ล้านเม็ดขึ้นไป) ซึ่งจับกุมได้ 15 ครั้ง ใน 7 จังหวัด โดยจับกุมในกรุงเทพมหานคร 4 ครั้ง ภาคกลางคือจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ รวม 6 ครั้ง ภาคเหนือคือเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง รวม 4 ครั้ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ครั้ง คือ จังหวัดนครราชสีมาจากการจับกุมคดียาเสพติดต่าง ๆ มีการสืบสวนขยายผลการจับกุมผู้ต้องหา และยาบ้าของกลางได้อีกเป็นจำนวนมาก เช่น กรณีจับกุมนักค้ายาเสพติดรายใหญ่ที่ จ.สุราษฎร์ธานี ได้ของกลางยาบ้า 147,111 เม็ด ยึดทรัพย์สินมูลค่า 41 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในระดับภูมิภาค ทรัพย์สินที่ยึดอายัดประกอบด้วยที่ดินพร้อมสิ่งก่อสร้าง กิจการฟาร์มกุ้งและฟาร์มหอยแครง กิจการอพาร์ทเมนท์ 1 แห่ง ยานพาหนะ 7 คัน และเงินฝากธนาคาร มูลค่า 621,111 บาท ซึ่งการจับกุมผู้ต้องหารายนี้ เป็นการขยายผลมาจากการจับกุมนักค้ารายย่อยรายหนึ่ง

ธันวาคม 2545 มีการขยายผลจับกุมผู้ต้องหาที่จังหวัดเชียงราย พร้อมยาบ้า 4,111 เม็ด และของกลางอื่นจำนวน 23 รายการ โดยการยึดทรัพย์สินเพิ่มเติมครั้งนี้เกี่ยวเนื่องกับคดีเมทแอมเฟตามีน 1.2 ล้านเม็ด ที่จังหวัดนครราชสีมาการขยายผลจากการล่อซื้อรายย่อย ไปสู่การจับกุมนักค้ารายสำคัญ โดยมีการจับกุมกัญชาอัดแท่ง น้ำหนักประมาณ 96,111 กรัม ซึ่งเป็นการขยายผลจากการจับกุมกัญชา น้ำหนัก 2,111 กรัม ธันวาคม 2545 การขยายผลจากการตรวจค้นจับกุมยาบ้า จำนวน 1,811,111 เม็ด เฮโรอีน 31 กรัม ทำให้สามารถสืบสวนขยายผลเพื่อยึดเงิน

หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้างต้น เพื่อพิจารณาดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยสามารถนำหมายศาลเข้าปิดล้อม/ตรวจค้นเป้าหมายและนำไปสู่การยึดทรัพย์สิน ซึ่งประกอบด้วยบ้านในกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง บ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี 1 แห่ง พร้อมรถยนต์ และทรัพย์สินอื่นอีกจำนวนหนึ่งเครือข่ายการค้ายังคงดำรงอยู่ และจะต้องมีการสืบสวนขยายผลเพื่อนำไปสู่การจับกุม/ยึดทรัพย์สินนักค้ารายสำคัญต่อไป

การแพร่ระบาดยาบ้า

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาบ้าในประเทศไทยยังไม่ลดความรุนแรงลงมากนัก ตัวบ่งชี้ประการหนึ่งในการระบุขนาดของปัญหา ได้แก่ จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษา มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดทั้งหมดทุกประเภทตัวยาในระบบของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2545 รวม 25,861 คน ระบุว่าเป็นผู้ใช้ยาบ้าก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา 14,179 คน ซึ่งเท่ากับร้อยละ 51.51 และจากจำนวนดังกล่าวเป็นผู้เข้ารับการบำบัดรักษารายใหม่ถึง 11,815 คน หรือร้อยละ 83.45 จะเห็นได้ว่า ยาบ้าได้แพร่ระบาดเข้าไปในทุกกลุ่มประชากรในมิติของการเสพเมื่อพิจารณารวมกับข้อมูลการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในข้อหาครอบครองและเสพซึ่งตั้งสมมุติฐานว่าเป็นกลุ่มผู้เสพแล้ว ในปี 2545 มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในข้อหาครอบครอง 62,992 ราย และข้อหาเสพ 47,712 ราย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ามีผู้ใช้และติดยาบ้า

ไม่ต่ำกว่า 121,111 คน อยู่ในขณะนี้และสิ่งที่น่าสังเกตคือสัดส่วนของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งเป็นเพศหญิงเพิ่มสูงขึ้นจาก 1,125 คน ในปี 2541 เป็น 1,725 คน ในปี 2545

สถานการณ์ปัญหาฝิ่นและเฮโรอีน

พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นพื้นที่ปลูกฝิ่นที่สำคัญของโลก โดยปริมาณการผลิตฝิ่นของสหภาพพม่า (สพม.) มีปริมาณมากที่สุด รองลงไปได้แก่อัฟกานิสถานและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่การผลิตฝิ่นและเฮโรอีน สพม. และ สปปล. ไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมากนัก อย่างไรก็ตามสถานการณ์การผลิตเฮโรอีนของกลุ่มว้านอกประเทศมีความรุนแรงมากขึ้น ประเมินจากการเพิ่มผลผลิตฝิ่นนับตั้งแต่ช่วงปี 2543/2544 ต่อเนื่องมาจนถึงฤดูกาลปลูกปี2544/2545 ผลผลิตฝิ่นถูกแปรสภาพเป็นเฮโรอีนเพื่อรอการส่งออกสู่ตลาดโลก โดยประเทศไทยประสบกับปัญหาการถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดดังกล่าวมากยิ่งขึ้นโดยจะสามารถประเมินได้จากการจับกุมเฮโรอีนอัดแท่งซึ่งถูกจับกุมได้ในปริมาณที่มาก

การปลูกฝิ่นและผลิตเฮโรอีนภายนอกประเทศ

พื้นที่รัฐฉานซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มว้ายังคงมีการปลูกฝิ่นในปริมาณมาก โดยฤดูกาลปลูกปี 2544 คือ 656,241 ไร่ และในปี 2545 ปริมาณการปลูกจะยังคงไม่มากไปกว่านี้มากนัก และพืชฝิ่นเหล่านี้สามารถนำไปผลิตเป็นฝิ่นได้ประมาณ 1,197 เมตริกตัน ส่วนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปปล.) มีการปลูกในปี 2545 จำนวน 117,837.51 ไร่ และสามารถผลิตเป็นฝิ่นได้ 134 เมตริกตัน ซึ่งผลผลิตดังกล่าวถูกแปรสภาพเป็นเฮโรอีนในแหล่งผลิตในสองประเทศดังกล่าว และนำออกสู่ตลาดโลกผ่านประเทศไทย ซึ่งประเมินว่าสถานการณ์การลำเลียงเฮโรอีนผ่านประเทศไทยจะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยใช้ควบคู่ไปกับเส้นทางอื่น ๆ เช่น เส้นทางผ่านจีน เส้นทางผ่าน สปปล.ออกจากเวียดนามและเส้นทางผ่านกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ความเข้มงวดของจีน ในการสกัดกั้นยาเสพติดที่มีการลำเลียงผ่านประเทศ ทำให้นักค้าหันมาใช้เส้นทางผ่านประเทศไทยมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการลำเลียงเฮโรอีนรายใหญ่โดยกลุ่มว้า ในปี 2545 สามารถจับกุมเฮโรอีนอัดแท่งซึ่งส่งออกสู่ตลาดโลกต่างประเทศ

โดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านได้ในปริมาณที่สูงขึ้น ช่วงต้นปีมีการจับกุมเฮโรอีนรายใหญ่ได้ถึง311 กิโลกรัม และต่อไปกลุ่มว้าจะไม่ใช้เส้นทางผ่านจีนโดยจะหันมาใช้เส้นทางลำเลียงผ่านประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

การปลูกฝิ่นและผลิตเฮโรอีนภายในประเทศ

รัฐบาลไทยดำเนินการตัดฟันทำลายฝิ่น โดยมีมาตรการการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นมารองรับเป็นเวลาหลายปี และสามารถลดระดับความรุนแรงของปัญหาฝิ่นได้ในระดับหนึ่ง จากนับแสนไร่เหลือเพียงไม่กี่พันไร่ ปัจจุบันในฤดูกาลปลูกปี 2544/2545 สำรวจพบจำนวน 7,857.11 ไร่ ตัดทำลายได้ 6,183.24 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.69 โดยพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก และเลย ปัญหาการแพร่ระบาดของฝิ่นอยู่ในระดับที่ไม่รุนแรงมากนัก โดยกลุ่มผู้เสพ ยังคงอยู่ในกลุ่มเก่าซึ่งมีจำนวนจำกัด โดยเสพในรูปของฝิ่นสุก ฝิ่นอีกส่วนหนึ่งถูกนำไปแปรรูปเป็นเฮโรอีนภายนอกประเทศ แต่ในปริมาณไม่มากนัก สำหรับแหล่งผลิตเฮโรอีนในประเทศนั้นไม่มีการตรวจพบในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์โดยรวมของฝิ่นและเฮโรอีนไม่อยู่ในระดับที่รุนแรง หากทางการของ สพม. มีมาตรการที่เข้มงวดและปราบปรามแหล่งผลิตเฮโรอีนตามแนวชายแดน โอกาสที่แหล่งผลิตเฮโรอีนจะกลับเข้ามาตั้งในเขตประเทศไทยย่อมมีมากขึ้น

การนำเข้าฝิ่นและเฮโรอีน

การนำเข้าฝิ่นและเฮโรอีนตามแนวชายแดนเป็นปัญหาของประเทศไทย ซึ่งสืบเนื่องมาจากการที่มีอาณาเขตส่วนหนึ่งติดต่อกับสามเหลี่ยมทองคำซึ่งชนกลุ่มน้อยในสหภาพพม่า

มีการนำเข้าฝิ่นและเฮโรอีนเข้ามาในประเทศไทย สำหรับฝิ่นนั้น การนำเข้ามีจำนวนไม่มาก เนื่องจากชนกลุ่มน้อยที่ผลิตยาเสพติดมักนำฝิ่นไปแปรรูปเป็นเฮโรอีนในแหล่งผลิตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้ได้ราคาสูงกว่า ในปี 2545 พบว่ามีการนำเข้าเฮโรอีนไม่ต่ำกว่า 6 ราย น้ำหนักของกลาง 223.98 กิโลกรัม สำหรับการจับกุมเฮโรอีนรายสำคัญ (น้ำหนักของกลาง 5 กิโลกรัมขึ้นไป) สามารถจับกุมได้ 21 ราย รวมของกลางเฮโรอีน 462.43 กก. ปัจจุบันกลุ่มการค้าเฮโรอีนมักจะลำเลียงยาบ้าควบคู่กันมาด้วย โดยพบว่าในปี 2545 มีการจับกุมรายสำคัญได้ 5 ราย ใน 5 จังหวัด รวมของกลางเฮโรอีนน้ำหนัก 227.88 กก. ยาบ้า 2,121,511 เม็ด หากสถานการณ์การปลูกฝิ่นและผลิตเฮโรอีนในประเทศเพื่อนบ้านยังไม่ลดลงผนวกกับความต้องการเฮโรอีนของตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น และไทยยังคงถูกใช้ระบบการคมนาคมที่ดีเป็นเส้นทางส่งผ่านออกสู่ตลาดต่างประเทศ ปริมาณเฮโรอีนซึ่งลักลอบส่งผ่านประเทศไทยจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น

การส่งออกฝิ่นและเฮโรอีน

ผลผลิตเฮโรอีนจากแหล่งผลิตบริเวณสามเหลี่ยมทองคำเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ และมีการส่งออกเฮโรอีนไปสู่ตลาดโลก โดยมีปลายทางที่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ ไต้หวัน บังคลาเทศ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ ในปี 2545 มีการส่งออกฝิ่นสุก 5 ราย น้ำหนัก 48.85 กิโลกรัม มีการส่งออกเฮโรอีน 24 ราย น้ำหนักของกลาง 223.98 กิโลกรัม วิธีการซุกซ่อนมีตั้งแต่การซุกซ่อนตามร่างกาย และสัมภาระ ซึ่งกรณีเช่นนี้การลำเลียงมีน้ำหนักของกลางที่ค่อนข้างน้อย โดยอยู่ระหว่าง 1.5-5 กิโลกรัม ดำเนินการส่งออกปริมาณมาก ๆ มักจะซุกซ่อนไปกับสินค้าโดยผ่านตู้สินค้าในปี 2545 สามารถจับกุมเฮโรอีนอัดแท่งได้รวม 15 ครั้ง ที่มุกดาหาร หนองคาย แม่ฮ่องสอน เชียงราย ชลบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยเป็นการส่งผ่านไปยังออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และไต้หวัน รวมน้ำหนัก ของกลาง 214.61 กิโลกรัม ซึ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันว่ามีการลำเลียงเฮโรอีนจากแหล่งผลิตทั้งจากแหล่งผลิตใน สพม. และ สปปล. ผ่านประเทศไทย การจับกุมของกลางที่มากที่สุดได้แก่ การจับกุมที่กรุงเทพมหานคร ในเดือนกรกฎาคม 2545 จำนวน 55 กิโลกรัม และแนวโน้มการส่งออกผ่านประเทศไทยจะมีมากขึ้น

การค้าเฮโรอีน

สถานการณ์ทั้งในระบบอุปทาน และอุปสงค์ของเฮโรอีนลดความรุนแรงลง ดังจะเห็นได้จากสถิติการจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทเฮโรอีนลดลงและสถิติการเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดประเภทเฮโรอีนก็ลดลงเช่นกัน แต่เครือข่ายการค้าหลายระดับ รวมทั้งที่รวมตัวกันเป็นองค์กรอาชญากรรม หรืออาชญากรรมข้ามชาติยังคงมีอยู่ เนื่องจากการค้าเฮโรอีนเป็นปัญหาดั้งเดิมซึ่งยังไม่สามารถกำจัดไปให้หมดสิ้น นอกจากเครือข่ายระดับชาติยังคงมีระดับค้าส่งรายใหญ่ในประเทศ ค้าส่งรายกลาง และค้าปลีก และปัจจุบันกลุ่มนักค้าเฮโรอีนหันมาค้ายาบ้า

ควบคู่กันไปด้วยเพื่อสนองความต้องการของตลาดให้มากขึ้น โดยเห็นได้จากการจับกุมซึ่งมีของกลางเป็นเฮโรอีนและยาบ้าในที่เกิดเหตุเดียวกัน สำหรับภาพรวมการค้าเฮโรอีนเพื่อจำหน่ายแก่ผู้เสพภายในประเทศ มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2541 จำนวนคดีในข้อหาจำหน่ายและครอบครองเพื่อจำหน่ายมีรวม 2,169 ราย แต่ในปี 2545 คดีในลักษณะนี้มีเพียง 524 ราย ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มการลดความรุนแรงของปัญหาการเสพเฮโรอีน ในประเทศ ซึ่งจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เสพรายเก่าซึ่งมีจำนวนจำกัด แตกต่างจากกลุ่มผู้เสพยาบ้าซึ่งเพิ่มจำนวนสูงขึ้น และหากพิจารณาน้ำหนักเฮโรอีนของกลางที่จับกุมได้พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้นจากข้อมูลที่ปรากฏจะพบว่าจำนวนคดีลดลงอย่างมาก รวมถึงน้ำหนักของกลางที่จับกุมได้ เป็นสิ่งที่ยืนยันว่ากลุ่มการค้าเฮโรอีนหลัก ๆ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย จะเป็นการค้ากับตลาดต่างประเทศโดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่าน ตลาดการค้าเฮโรอีนในประเทศไทยจึงลดขนาดและระดับลง แต่จำเป็นต้องเฝ้าจับตามองสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

การแพร่ระบาดฝิ่นและเฮโรอีน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนค่านิยม และวิถีชีวิตของประชาชนส่งผลให้สถานการณ์ใช้ยาเสพติดเปลี่ยนแปลงไป ฝิ่นและเฮโรอีนซึ่งเคยเป็นปัญหาที่วิกฤติของสังคมไทยถูกทดแทนด้วยยาเสพติดชนิดอื่น คือ ยาบ้า ซึ่งแพร่ระบาดไปทั่วประเทศและในทุกกลุ่มประชากรอยู่ในขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้เสพฝิ่นจำนวนหนึ่งยังคงมีอยู่แต่เป็นกลุ่มเก่าและอยู่ในวงจำกัด ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาฝิ่นค่อนข้างคงที่ในแต่ละปี คือไม่เกินปีละ 2,111-2,511 คน โดยเฉลี่ยในขณะที่ผู้กระทำความผิดในกรณีเสพฝิ่นก็ลดลงเช่นกัน โดยในปี 2545 มีเพียง 17 รายจาก 71 รายในปี 2541 ซึ่งจะเห็นว่าลดลงอย่างมากการแพร่ระบาดของเฮโรอีนในประเทศไทยลดความรุนแรงลง เห็นได้จากการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทเฮโรอีนก็ลดลงเช่นกัน จากปี 2541 มีผู้ถูกจับกุมในข้อหาครอบครองรวมกับข้อหาเสพ 13,169 ราย เหลือเพียง 1,657 ในปี 2545 เช่นเดียวกันกับการเข้ารับการบำบัดรักษาที่ระบุใช้เฮโรอีนก่อนเข้ารับการบำบัดรักษาในปี 2541 มี 21,732 ราย ลดลงเหลือ6,845 รายในปี 2545 ซึ่งทั้งจำนวนรวมและผู้เข้ารับการบำบัดรักษารายใหม่ที่ระบุว่าใช้เฮโรอีนนั้นลดลงอย่างต่อเนื่องและจากตัวเลขดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการใช้ยาเสพติดประเภทเฮโรอีน ยังคงมีอยู่แต่ในอัตราที่ลดลง

สถานการณ์ปัญหากัญชา

กัญชาเป็นยาเสพติดที่มีการปลูกกระจัดกระจายทั่วประเทศ แต่กัญชาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเป็นกัญชาที่มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาดโลก ทางการไทยดำเนินการปราบปรามตัดทำลายทุกปี จึงทำให้มีคนไทยข้ามไปผลิตตามแนวชายแดนไทย-สปปล. ร่วมกับคนในท้องถิ่น และมีการลักลอบส่งกัญชาอัดแท่งผ่านประเทศไทยโดยใช้เส้นทางภาคใต้

ออกสู่ประเทศปลายทาง เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป และออสเตรเลีย นอกจากนายทุนชาวไทยแล้ว ยังมีนายทุนชาวเวียดนามร่วมดำเนินการด้วย การตัดทำลายกัญชาอย่างจริงจังของหน่วยงานภาครัฐของไทยส่งผลให้ผลผลิตกัญชาของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง และสามารถทำลายเครือข่ายการค้าที่สำคัญลงได้ ผลสืบเนื่องที่ตามมาคือ

การปลูกกัญชานอกประเทศ

จากการที่รัฐบาลไทยดำเนินมาตรการที่เข้มงวดกับการปลูกกัญชาภายในประเทศโดยการตัดฟันทำลายอย่างต่อเนื่องทำให้นายทุนและกลุ่มผู้ปลูกกัญชาบางส่วนย้ายพื้นที่ดำเนินการออกไปนอกประเทศกัญชาจากภายนอกประเทศนี้ สามารถจำแนกพื้นที่ปลูกพื้นที่สำคัญได้ดังนี้

1) พื้นที่ชายแดนไทย-สปปล.ด้านตรงข้ามจังหวัดเลย สกลนคร และหนองคาย ซึ่งสามารถผลิตกัญชาได้มากที่สุด และส่งผ่านประเทศไทย โดยมีตลาดต่างประเทศรองรับ

2) พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตรงข้ามจังหวัดตราด ผลผลิตจะถูกส่งตรงไปยังตลาดต่างประเทศ และส่วนหนึ่งหมุนเวียนในประเทศไทยในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

3) พื้นที่ชายแดนไทย-สพม. ด้านตรงข้าม จ.ระนอง กลุ่มผู้ผลิตจะมุ่งตลาดลูกค้าภายในประเทศไทย

เนื่องจากคุณภาพยังไม่เป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศ จากพื้นที่ปลูกดังกล่าว พื้นที่ปลูกใน สปปล. มีความสำคัญมากที่สุดเนื่องจากเป็นแหล่งผลิตใหญ่และมีคนไทยข้ามไปทำการเพาะปลูกทำให้คุณภาพกัญชา จากแหล่งนี้มีคุณภาพดี โดยดำเนินการในทุกขั้นตอนตั้งแต่สนับสนุนเงินทุน การลำเลียงที่นำเข้าผ่านประเทศไทย และจัดหาตลาด รองลงมาคือพื้นที่ปลูกในกัมพูชา ซึ่งคนในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับ นายทุนคนไทย

การปลูกกัญชาภายในประเทศ

พื้นที่ปลูกกัญชาที่สำคัญในประเทศได้แก่ จังหวัดนครพนม สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ซึ่งสามารถตอบสนองทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ต่อมารัฐบาลไทยดำเนินการตัดทำลายอย่างจริงจัง จึงมีการลักลอบปลูกกระจายไปในพื้นที่อื่น ๆ ในทุกภาคของประเทศ สำหรับกัญชาซึ่งลักลอบปลูกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่จะเป็นการเพาะปลูกด้วยวิธีเดิม คือ พื้นที่ปลูกมักอยู่ในบริเวณป่าเขาที่เป็นป่ารกทึบ หรือกลางหุบเขาตามบริเวณหน้าผาสูงชัน และริมห้วย รูปแบบการเพาะปลูกเป็นการปลูกในแปลงขนาดเล็ก ใช้เนื้อที่ประมาณ 21-31 ตารางวา และปลูกจำนวน 21-31 หลุม แต่ละหลุมมีระยะห่างกันประมาณ 1 เมตร มีการอำพรางพื้นที่การเพาะปลูกโดยปลูกแซมไปกับ ต้นไม้ ในป่า นอกจากนี้ยังพบว่า มีการปลูกใส่ถุงพลาสติกสีดำ เพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายหลบหลีกการ ตรวจพบตัดฟันของเจ้าหน้าที่ ในปีที่ผ่านมามี

การตัดทำลายรวม 145 ไร่ เป็นน้ำหนักกัญชาสดทั้งสิ้น 83,177 กิโลกรัม ส่วนในปี 2545 มีการตัดฟันทำลายกัญชา คือ 74.95 ไร่ เป็นน้ำหนักกัญชาสด ทั้งสิ้น 59,592 กิโลกรัม (ข้อมูลเท่าที่ได้รับรายงาน) การนำเข้ากัญชาแรงกดดันจากการปราบปรามตัดทำลายไร่กัญชาอย่างจริงจังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้นายทุนคนไทยข้ามไปเพาะปลูกในแนวชายแดนประเทศไทย-สปปล. ตรงข้ามจังหวัดเลย หนองคาย นครพนม ชายแดนไทย-กัมพูชา ตรงข้าม อ.คลองใหญ่ จ.ตราด ชายแดนไทย-สพม. ตรงข้าม อ.กระบุรี จ.ระนอง ซึ่งการเพาะปลูกจะเป็นนายทุนคนไทย ร่วมดำเนินการกับคนในท้องถิ่นนั้น และจัดส่งผลผลิตที่ได้ไปยังต่างประเทศโดยตรงผ่านจังหวัดหลัก ๆ คือ จังหวัดนครพนม (อำเภอท่าอุเทน บ้านแพง โพนสวรรค์) และจังหวัดหนองคาย (อำเภอบึงโขงหลง บุ่งคล้า) ดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายการค้าประมาณได้ว่ามีกัญชานำเข้าและส่งผ่านประเทศไทยไปยังตลาดต่างประเทศ 1-2 ตัน โดยลำเลียงเข้าสู่ภาคกลาง และภาคใต้ของไทยไปสู่ตลาดต่างประเทศ ในปี 2545 มีการจับกุมกัญชานำเข้า 31 ครั้งรายสำคัญเป็นการจับกุมที่สามารถตรวจยึดได้ของกลางเป็นกัญชาอัดแท่ง 19 ครั้ง ซึ่งจับกุมของกลางได้ มากกว่า 111 กก.ขึ้นไป รวมน้ำหนัก 3,891 กิโลกรัม โดยสถานที่จับกุมได้แก่ นครพนม นครราชสีมา หนองคาย กรุงเทพมหานคร ลพบุรี ราชบุรี ซึ่งจับกุมได้ที่จังหวัดนครพนมมากที่สุด คือ 7 ครั้ง รองลงมา ได้แก่ การจับกุมในจังหวัดนครราชสีมา รวม 3 ครั้ง จึงสันนิษฐานได้ว่า กัญชาปริมาณมากนำเข้าจากชายแดนไทย-สปปล. โดยบางส่วนลำเลียงผ่านกรุงเทพมหานคร ไปยังภาคใต้ของไทย โดยมีเป้าหมาย

การจัดส่งคือตลาดต่างประเทศ การจับกุมที่ได้ของกลางน้ำหนักมากที่สุด คือ การจับกุมที่ลพบุรี น้ำหนัก กัญชา 596 กิโลกรัม ลำเลียงมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การส่งออกกัญชา

กัญชาเพื่อการส่งออกยังคงมีกระแสอยู่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากตลาดผู้บริโภคในต่างประเทศยังคงมีอยู่ โดยกัญชาจากชายแดนไทย-สปปล. เป็นที่ต้องการของตลาดเนื่องจากเป็นการผลิตโดยเมื่ออาชีพ ซึ่งเป็นนายทุนคนไทยร่วมกับคนในท้องถิ่นของ สปปล. และกัมพูชา กัญชาเหล่านั้นจะถูกอัดแท่งเป็นอย่างดีและลำเลียงผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ และส่งออกผ่านภาคตะวันออกหรือภาคใต้ต่อไป นอกจากนี้ยังมีการลักลอบลำเลียงโดยอากาศยานซึ่งมีปลายทางที่ ฮ่องกง ญี่ปุ่น อังกฤษและเนเธอร์แลนด์ ในปี 2545 มีการจับกุมกัญชาอัดแท่งเพื่อส่งออกได้ 11 ครั้ง ตรวจยึดของกลางประมาณ 2,111 กิโลกรัม และคาดว่ากระแสการส่งออกจะมีอยู่อย่างต่อเนื่องต่อไป

การค้ากัญชา

การค้ากัญชาในประเทศยังคงมีอยู่ ผู้เสพจะเป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุเลยวัยกลางคนขึ้นไป ในพื้นที่เมือง ท่องเที่ยวกัญชาได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติมากเป็นอันดับแรกของยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาด ผู้ค้าส่วนใหญ่จะมีสัมพันธภาพที่ดีกับพนักงานบริการตามแหล่งที่พักต่าง ๆ โดยจะให้พนักงานบริการเป็นผู้จัดหาลูกค้าซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวเสพ การค้าอีกลักษณะหนึ่งซึ่งมีเครือข่ายการค้ากว้างขวาง คือการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งกลุ่มนักค้าจะประกอบด้วยข่ายงานขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยนายทุนคนไทย ซึ่งสามารถติดต่อประสานงานกับนักค้ากัญชาในแขวงต่าง ๆ ใน สปปล. ได้โดยตรง จากสถิติการจับกุมพบว่ามีการส่งกัญชาจากแขวงบริคำไชย แขวงคำม่วน ฯลฯ สปปล. ผ่านไทยเพื่อส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย ลักเซมเบอร์ก เบลเยี่ยม ฯลฯเป็นที่น่าสังเกตว่า น้ำหนักของกลางกัญชาที่จับกุมได้ ไม่สัมพันธ์กับจำนวนคดีที่เกิดขึ้น เนื่องจาก

จำนวนกัญชาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการตรวจค้นจับกุมได้กัญชาแห้ง โดยเฉพาะที่เตรียมส่งออกว่าได้มากน้อยเพียงไร ในขณะที่จำนวนคดีที่กระทำความผิดเกี่ยวกับกัญชาจะลดลงตามลำดับ แต่น้ำหนักกัญชาที่ตรวจยึดได้จะไม่คงที่ ดังนั้น จึงเชื่อได้ว่าการค้ากัญชาที่เกิดขึ้นจะมุ่งเน้นการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศมากกว่าสนองตอบต่อตลาดภายในประเทศ

ยางกัญชา

สถานการณ์ยางกัญชาในประเทศไทยไม่อยู่ในระดับที่ถือว่ารุนแรงและลดระดับความรุนแรงลงอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 5 ปี แต่เครือข่ายการค้ายังคงอยู่โดยมีตัวการหลัก และผู้เข้าร่วมขบวนการจะเป็นชาวต่างชาติเกือบทั้งหมด มีคนไทยร่วมด้วยก็เป็นเพียงนายหน้าหรือผู้ติดต่อเท่านั้น ยางกัญชาส่วนใหญ่จะถูกนำเข้าจากเนปาลและปากีสถานแล้วส่งผ่านประเทศไทยไปยังประเทศที่สาม เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น

ในปีที่ผ่านมาพบว่า มีการนำเข้ายางกัญชา 4 ราย รวมน้ำหนักยางกัญชา 4.15 กิโลกรัม ไม่มีคดีส่งออก ส่วนในปี 2545 มีการนำเข้ายางกัญชา 8 ราย คดีส่งออก 5 ราย รวมน้ำหนักยางกัญชา 54.55 กิโลกรัม การนำเข้ายางกัญชาเริ่มมาตั้งแต่ปี 2537 โดยเป็นยางกัญชาจากเนปาลเพื่อส่งผ่านไปยังประเทศญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ โปแลนด์ และบางส่วนจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของไทย เช่น บริเวณเกาะต่าง ๆ ในภาคใต้ของไทยกรกฎาคม 2545 จับกุมผู้ต้องหาชาวเนปาล 1 คน นำเข้ายางกัญชาลักษณะเป็นแผ่น 2 แผ่นน้ำหนัก 2511 กรัม จากกรุงกัตมัณฑุ ประทศเนปาล โดยลักษณะนำเข้าทางอากาศยาน ถูกจับกุมได้ ณ ห้องพักผู้โดยสารขาเข้า ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ สิงหาคม 2545 ชาวโปแลนด์จำนวน 3 คน ถูกจับกุม ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ในข้อหานำเข้ายางกัญชา จำนวน

28,511 กรัม โดยมีเส้นทางลำเลียงคือ จากเนปาลผ่านไทยไปประเทศที่สาม ในเดือนเดียวกัน ชายชาวแดนมาร์ก นำเข้ากัญชา 9,511 กรัมจากประเทศเนปาล โดยซุกซ่อนในกระเป๋าเดินทาง ถูกจับกุมได้ที่ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ เช่นกัน ผู้ต้องหาเดินทางผ่านไทยไปประเทศปลายทางการนำเข้ายาเสพติดในปี 2543 ครั้งนี้เป็นการจับกุมครั้งที่ 3 ในปี 2545 รวมน้ำหนักของกลางทั้งสิ้น 54.55 กิโลกรัม ยางกัญชาที่ถูกจับกุมได้ในไทยมักจะส่งผ่านไปยังประเทศปลายทาง บางส่วนจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ยาเสพติดประเภทนี้ไม่เป็นที่นิยมในกลุ่มคนไทยเนื่องจากราคาสูง

การแพร่ระบาดกัญชา

กัญชาเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดทั่วไปในประเทศมานานแล้ว เนื่องจากมีการปลูกกันในทุกภูมิภาค รวมทั้งเป็นยาเสพติดชนิดแรก ๆ ที่มีการใช้ก่อนที่จะนำไปสู่การใช้ยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ที่ออกฤทธิ์รุนแรงกว่า แต่สถานการณ์ไม่รุนแรงหรือส่งผลกระทบต่อสังคมมากนัก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้กัญชาจะปลูกได้ทั่วทุกภูมิภาค แต่กัญชาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการยอมรับว่ามีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด แต่หลังจากที่ทางการไทยดำเนินการตัดทำลายทุกปี ทำให้นักค้าเข้าไปทำการเพาะปลูกใน สปปล. โดยมุ่งเน้นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ เป็นหลักผู้เข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งระบุว่าใช้กัญชาก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา มีตัวเลขค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับตัวยาอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาบ้าซึ่งในปี 2545 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาซึ่งใช้ยาบ้า 31 วัน ก่อนเข้ารับการบำบัดรักษาถึง 14,179 คน คิดเป็นร้อยละ 54.81 ส่วนผู้ใช้กัญชาก่อนเข้ารับการบำบัดรักษามีจำนวน 321 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.17 ซึ่งในช่วงปี 2541-2544 มี 411-611 คน โดยเฉลี่ยปัญหาการใช้กัญชาภายในประเทศ มีแนวโน้มลดความรุนแรงลงสถานการณ์ปัญหาเอ็กซ์ตาซี โคเคน และเคตามีน

ยาเสพติดกลุ่มนี้เข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย โดยมีที่มาจากต่างประเทศระยะแรก ๆ เสพกันในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือพำนักในประเทศไทย ซึ่งต่อมาแพร่ระบาดเข้าไปในกลุ่มคนไทยที่เป็นเยาวชน บุคคลวัยทำงาน และผู้อยู่ในวงการบันเทิงที่มีกำลังซื้อสูงและเป็นนักเที่ยวสถานบันเทิง โดยมีพื้นที่แพร่ระบาดที่สำคัญคือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตลอดจนเมืองท่องเที่ยวหลัก ๆ เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา นราธิวาส เป็นต้น

จากการเข้มงวดของภาครัฐซึ่งมีการจัดระเบียบสังคม โดยตรวจค้นสถานบันเทิง ทำให้ผู้เสพยาเสพติดกลุ่มนี้ซื้อขายยาเสพติดในสถานบันเทิงได้ยากขึ้น และเปลี่ยนพฤติกรรมการซื้อขาย เช่นจากเดิมที่ผู้ซื้อสามารถซื้อได้โดยตรงจากผู้ขายซึ่งแฝงตัวเข้าไปในสถานบันเทิงในช่วงเวลาที่นักเที่ยวเข้าไปเที่ยวในสถานบันเทิง เป็นการสั่งซื้อทางโทรศัพท์ล่วงหน้า เพื่อเตรียมเสพ

ก่อนเข้าไปเที่ยวในสถานบันเทิง ยาเสพติดกลุ่มนี้มีแนวโน้มแพร่กระจายมากยิ่งขึ้น ด้วยหลายสาเหตุ เช่น ทัศนคติของกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบเลียนแบบต่างประเทศ การเข้าถึงตัวยาที่ง่ายขึ้น ราคาที่มีแนวโน้มถูกลง ฯลฯ

เอ็กซ์ตาซี (ยาอี)

เอ็กซ์ตาซี ซึ่งยังคงนำเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศมีที่มาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ สำหรับแหล่งผลิตอีกแห่งหนึ่งในทวีปเอเชีย ซึ่งเริ่มดำเนินการผลิต ได้แก่ ในประเทศอินโดนีเซีย โดยในปี 2545 มีการทำลายแหล่งผลิตซึ่งเป็นโรงงานขนาดใหญ่ ในประเทศดังกล่าว ซึ่งมีพฤติการณ์ในการผลิตสังเคราะห์และอัดเม็ดเอ็กซ์ตาซี สำหรับสารสำคัญที่ถูกสังเคราะห์และเป็นสารเคมีที่ออกฤทธิ์เป็นหลักในเอ็กซ์ตาซี ได้แก่ สาร MDMA (3,4-Methylene-dioxy-methamphetamine) ในการจับกุมดังกล่าวสามารถยึดอุปกรณ์เครื่องมือและเคมีภัณฑ์ ในการผลิตได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาร MDMA ตรวจยึดได้ประมาณ 151 กิโลกรัม แหล่งผลิตดังกล่าวดำเนินการโดยนักค้ายาเสพติดชาวมาเลเซีย ดังนั้น จึงสันนิษฐานได้ว่ามีการนำเข้าเอ็กซ์ตาซีจากแหล่งผลิตดังกล่าวมายังประเทศไทยในพื้นที่ภาคใต้ เช่น สงขลา นราธิวาส สตูล ภูเก็ต เป็นต้น ตลอดจนเป็นฐานการผลิตเพื่อจำหน่ายแก่ลูกค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับสถานการณ์ที่น่าจับตามองคือ มีการผลิตอัดเม็ดเอ็กซ์ตาซีในประเทศไทย โดยในเดือนพฤศจิกายน 2544 มีการจับกุมนักค้ายาเสพติดชาวแคนาดาพร้อมด้วยชาวแอฟริกาใต้และหญิงไทยในกรุงเทพมหานคร พร้อมผงเอ็กซ์ตาซีประมาณ 21 กิโลกรัม และเครื่องมือผสมสารและอุปกรณ์ในการอัดเม็ด โดยผู้ต้องหากลุ่มนี้มีพฤติการณ์ในการอัดเม็ดเอ็กซ์ตาซีใหม่ สำหรับในปี 2545 มีการจับกุมนักค้ายาเสพติดชาวสิงคโปร์ร่วมกับคนไทยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พร้อมเอ็กซ์ตาซีจำนวน 7,411 เม็ด พร้อมอุปกรณ์และคู่มือในการผสมสารเคมี เพื่ออัดเม็ดเอ็กซ์ตาซีใหม่เช่นกัน

แนวโน้มการลำเลียงยาอี กลุ่มนักค้าจะไม่ลำเลียงผ่านกรุงเทพมหานคร โดยจะลำเลียงยาอีจากยุโรป โดยทางสายการบินแล้วไปลงปลายทางที่จังหวัดอื่นเช่น เชียงราย เพื่อหลบหลีกการตรวจค้นแล้ว จึงลำเลียงย้อนกลับมายังกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้มีการลำเลียงจากประเทศเนเธอร์แลนด์แล้วมาพักยาที่ประเทศมาเลเซีย ก่อนกระจายให้ลูกค้า โดยมีนักค้ายาเสพติดที่เกี่ยวข้องหลายสัญชาติ นอกจากนี้มีการใช้เครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) เป็นจุดฝากและโอนเงิน เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบทางการเงินพื้นที่แพร่ระบาดของเอ็กซ์ตาซีที่สำคัญในประเทศไทย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น สงขลา ฯลฯ

เอ็กซ์ตาซีที่แพร่ระบาดในกรุงเทพมหานคร มีสัญลักษณ์และสีที่หลากหลาย เช่น ตราเพชรเม็ดสีฟ้า ตราดอกทิวลิป เม็ดสีม่วง ตราสิงโตเม็ดสีฟ้า ตรามงกุฎเม็ดสีฟ้า ตรา AMS เม็ดสีเหลือง ตราจระเข้เม็ดสีเขียว เป็นต้น โดยราคาในระดับผู้เสพในสถานบันเทิงจะอยู่ที่เม็ดละ 511-611 บาท สำหรับจังหวัดขอนแก่นการแพร่ระบาดจะอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่เที่ยวสถานบันเทิงและกลุ่มคนทำงานบางกลุ่มที่มีการติดต่อค้าขายในพื้นที่ ซึ่งใช้เส้นทางจังหวัดขอนแก่นเป็นทางผ่าน รวมถึงมีการใช้ในกลุ่มหญิงบริการ ส่วนจังหวัดสงขลา อำเภอหาดใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง นักท่องเที่ยวจากต่างชาติโดยเฉพาะชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งเข้ามาเที่ยวในสถานบันเทิง โดยมีหญิงขายบริการร่วมเสพยาดังกล่าวด้วย และมีแนวโน้มในการเสพมากขึ้น แหล่งที่มาของเอ็กซ์ตาซีในภาคใต้ นอกจากจะมีการซื้อในสถานบันเทิง นักท่องเที่ยวจะนำติดตัวเข้ามาเสพครั้งละ 11-21 เม็ด และชาวต่างชาติซึ่งประกอบธุรกิจสถานบันเทิงมีพฤติการณ์ค้าโดยเสนอขายให้แก่นักท่องเที่ยวชาติเดียวกัน นอกจากนี้การขยายตัวของสถานบันเทิงในจังหวัดนราธิวาส สุราษฎร์ธานี ยะลา และสตูล ทำให้เอ็กซ์ตาซีมีแนวโน้มแพร่ระบาดในภาคใต้มากยิ่งขึ้น

โคเคน

การลักลอบนำเข้าโคเคนยังคงมีที่มาจากประเทศในอเมริกาใต้เช่น โคลัมเบีย และเปรู เป็นต้นกลุ่มนักค้า ซึ่งมีพฤติการณ์ในการลักลอบนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนผิวดำหลายสัญชาติจากทวีปแอฟริกา โดยนำมาจำหน่ายให้กับนักค้าและเครือข่ายในประเทศไทยต่อไป โดยใช้ชาวฟิลิปปินส์ และไทยเป็นผู้ลำเลียง เดือนเมษายน 2545 เจ้าหน้าที่จับกุมหญิงจากฟิลิปปินส์ขณะพยายามนำเข้าโคเคน จำนวน 2,111 กรัม ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ สำหรับสถานการณ์ที่สำคัญในปี 2545 สามารถจับกุมได้ 8 ราย ผู้ต้องหา 9 คน น้ำหนักของกลาง 6.11 กิโลกรัม เป็นการจับกุม ณ ท่าอากาศยาน ขณะนำเข้า 2 ราย นอกจากนี้เป็นการจับกุมที่บ้านพัก ห้องเช่า ฯลฯ

โคเคนยังคงมีการแพร่ระบาดในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ จำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เสพที่เป็นวัยรุ่นและกลุ่มคนทำงานที่มีฐานะดี และชอบเที่ยวสถานบันเทิงที่หรูหรา ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในย่านสุขุมวิท และรัชดาภิเษก ทั้งนี้ เนื่องมาจากโคเคนมีราคาค่อนข้างสูงคือ ประมาณกรัมละ 2,511-3,111 บาท

นอกจากเสพในสถานบันเทิงแล้ว บางกลุ่มหลีกเลี่ยงการตรวจจับของเจ้าหน้าที่โดยการเสพตามสถานที่ซึ่งมีความเป็นส่วนตัว เช่น ห้องพักในคอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ หรือบ้านพัก นอกจากนี้กลุ่มนักค้ายังพยายามแปรรูปโคเคนผงเป็นโคเคนเบสหรือผลึกโคเคน (Crack) ด้วยเหตุผลของการเพิ่มปริมาณและผลกำไรที่มากขึ้น แต่ผลที่ผู้เสพได้รับคือฤทธิ์ของยาออกฤทธิ์เร็ว

และเกิดภาวะเสพติดที่รุนแรงมากขึ้นโคเคน อาจแพร่ระบาดไปในกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะเข้ามาลองเสพ อันจะนำไปสู่การขยายตัวของปัญหายาเสพติดชนิดนี้

เคตามีน

เคตามีนส่วนใหญ่ที่แพร่ระบาดอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้นำเข้าจากประเทศฮังการี ส่วนใหญ่ลักลอบนำเข้าโดยนักค้าจากเอเชียใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวปากีสถาน รวมถึงนักค้าชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังพบการลักลอบนำเข้าผ่านด่านชายแดนไทย-กัมพูชามากขึ้นด้วย ปี 2545 สามารถตรวจยึดจับกุมได้ 8 คดี ของกลาง 1,998 ขวด ในเดือนมิถุนายน 2545 สามารถตรวจยึดเคตามีน จำนวน 599 ขวดในจังหวัดสระแก้ว โดยเป็นเคตามีนที่ผลิตในประเทศฮังการีและลักลอบนำเข้าผ่านมาทางประเทศกัมพูชา การแพร่ระบาดของเคาตามีนส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มผู้เสพกลุ่มเดียวกับเอ็กซ์ตาซี คือเป็นเยาวชนและบุคคลวัยทำงานซึ่งมีพฤติกรรมชอบเที่ยวสถานเริงรมย์ แต่มักจะเป็นสถานเริงรมย์ ค่าใช้จ่ายถูก เช่น คาเฟ่ ขนาดเล็กในย่านสุทธิสาร หรืออินทามระ เป็นต้น ราคาต่อการใช้ในแต่ละครั้ง จะถูกกว่าการใช้เอ็กซ์ตาซี่ คือประมาณห่อละ 111 บาท (1 ห่อ มีประมาณ 111 มิลลิกรัม) กลุ่มนักเที่ยวที่มีรายได้น้อยแต่ยังต้องการเสพยาเสพติดเพื่อความบันเทิง จึงเห็นว่าเคตามีนเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการค้ายาเสพติดกลุ่มยาอี โคเคน และยาเค ในสถานบันเทิงกระทำได้ยากขึ้นเนื่องจากนโยบายการจัดระเบียบสังคมของรัฐบาล ดังนั้นนักค้าจึงเปลี่ยนวิธีการขาย เป็นการสั่งซื้อขายกันทางโทรศัพท์และนัดแนะสถานที่ส่งยาเสพติดในเวลาเย็นก่อนผู้เสพจะไปเที่ยวสถานเริงรมย์ นอกจากนั้นหลังสถานเริงรมย์ปิดในเวลา 2.11 น. ผู้เสพบางกลุ่มจะรวมตัวกันเพื่อเปลี่ยนสถานที่ในการเสพยาเสพติด โดยมักจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-11 คน ไปใช้สถานที่ซึ่งมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น เช่น บ้านพัก ห้องพัก หรือห้องเช่าในโรงแรมเป็นต้น โดยมักเสพร่วมกับเอ็กซ์ตาซี เพื่อเสริมฤทธิ์กัน

2.2 นโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล

2.1.1 นโยบายสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร

แถลงเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2519 ....จะป้องกันและปราบปรามการผลิตและการค้ายาเสพติดให้โทษ และแก้ไขบำบัด ผู้ติดยาเสพติดดังกล่าวให้ได้ผลโดยด่วน

2.1.2 นโยบายสมัยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์

นโยบายรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ (1) แถลงเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2520 นโยบายเกี่ยวกับสังคม.....จะเร่งรัดและดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ควบคู่กับการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด

นโยบายรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ (2) แถลงเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2522.....7. ในด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจะป้องกันและปราบปรามการผลิต การค้า และการเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอย่างจริงจัง ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม จะปราบปรามโดยใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาด และให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดให้มีการปลูกพืชทดแทน และการพัฒนาชาวไทยภูเขา ส่งเสริมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการสงเคราะห์ผู้ติดยาเสพติด เพื่อมิให้เป็นภาระแก่สังคมต่อไป จะร่วมมือกับนานาประเทศในการควบคุม ป้องกัน และปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกวิถีทาง

2.1.3 นโยบายสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

นโยบายรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (1) แถลงเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2523.....1. ยาเสพติดจะดำเนินการกวาดล้างแหล่งผลิตและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษโดยเด็ดขาด ฉับพลัน ส่วนทางด้านผู้ติดยาเสพติดจะให้การบำบัดรักษา และอบรมให้ตระหนักถึงภัยอันเกิดจากยาเสพติด

นโยบายรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (2) แถลงเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2526.....2. การขจัดภัยยาเสพติด จะดำเนินการกวาดล้างแหล่งผลิตและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษโดยเด็ดขาด ฉับพลัน ส่วนทางด้านผู้ติดยาเสพติดจะให้การบำบัดรักษาและอบรม ให้ตระหนักถึงภัยอันเกิดจาก ยาเสพติดนโยบายรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (3) แถลงเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2529 อนึ่ง ปัญหาการผลิตและการค้ายาเสพติดยังเป็นปัญหาสำคัญ รัฐบาลจึงมีนโยบาย ที่จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามต่อไปอย่างจริงจังและเด็ดขาด ในขณะเดียวกันในด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด รัฐบาลจะร่วมมือกับภาคเอกชนโดยขยายบริการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เคราะห์ร้ายเหล่านั้นกลับตนเป็นพลเมืองดี และเป็นกำลังของชาติสืบไป

2.1.4 นโยบายสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

นโยบายรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (1) แถลงเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2531.....1. ความสงบเรียบร้อยในสังคม รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติดโดยเด็ดขาด

นโยบายรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (2) แถลงเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2534.....7. นโยบายสังคม ความสงบเรียบร้อยในสังคม รัฐบาลจะป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเด็ดขาด โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด และขอความร่วมมือจากประเทศที่มีผู้ใช้ยาเสพติดสูง ให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

ขณะเดียวกันจะเน้นการรณรงค์ในกลุ่มเยาวชนให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติด ทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้งจะให้มีการจัดหลักสูตรการศึกษาในเรื่องนี้ต่อไปด้วย

2.1.5 นโยบายสมัยรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน

รัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน แถลงเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2534..... นโยบายสังคม 2. เร่งรัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลโดยเร็วที่สุด โดยใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างเต็มที่ในการปราบปรามการผลิต การค้า และการบริโภคยาเสพติด ปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้กฎหายให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง รวมทั้งการร่วมมือกับสหประชาชาติและมิตรประเทศอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ จะดำเนินการกวดขันการใช้ยากระตุ้นประสาทอย่างเข้มงวด และเร่งปราบปรามจับกุมผู้ผลิตและผู้ขายที่ผิดกฎหมายอย่างเด็ดขาด

2.1.6 นโยบายสมัยรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา

รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา แถลงเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2538 1. นโยบายการเมืองและการบริหาร

- การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
  - ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภทอย่างจริงจัง ด้วยการสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานอย่างเต็มที่ ขยายงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ให้ความรู้ประชาชนและองค์กรประชาชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอาสาสมัคร และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งเร่งรัดปราบปรามการผลิตและการค้ายาเสพติดตลอดจนแหล่งอบายมุขอันเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมอย่างเด็ดขาด

5. นโยบายสังคม

- นโยบายด้านสาธารณสุข
  - ส่งเสริมโครงการภาครัฐและภาคเอกชนที่มุ่งบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้คนเหล่านั้นกลับมาเป็นกำลังของชาติต่อไป

2.1.7 นโยบายสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ

รัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2539

- นโยบายด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภทอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิต และการค้ายาเสพติด ยาบ้า และสารออกฤทธิ์ต่อประสาทอื่น รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงมหันตภัยและโทษของสิ่งดังกล่าว

2.1.8 นโยบายสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย

รัฐบาลนายชวน หลีกภัย แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20-21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540

○ นโยบายเร่งด่วน : การเสริมสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ

- การบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ
    - การบรรเทาปัญหาด้านสังคม

      (3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถอำนวยความยุติธรรม และดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การค้า ยาเสพติด และการลดจำนวนแรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมาย

2.1.9 นโยบายสมัยรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิน ชินวัตร

รัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

○ นโยบายเร่งด่วน : เร่งจัดตั้งสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติดควบคู่ไปกับการปราบปรามและป้องกัน

10 นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง

รัฐบาลจะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่ายกายจิตใจและสติปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรม และสังคมที่สมดุลย์

10.3 ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

รัฐบาลจะเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายระยะเร่งด่วน โดยหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด ดังนี้

(1) เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย และสร้างกระบวนการพิเศษ เพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

(2) ควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวดและเสริมสร้างกลไกของภาครัฐและมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

(3) สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาประเทศ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิต และเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

(4) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติดโดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพได้ทันที โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย พร้อมกันนี้รัฐบาลจะจัดให้มีระบบการบริการบำบัดการฟื้นฟู การฝึกอบรมด้านอาชีพ และการปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพยาเสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

10.4 ด้านครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ

รัฐบาลมีนโยบายในการสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเข้มแข็งเป็นหน่วยพื้นฐานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและเป็นภูมิคุ้มกันจากปัญหาสังคมแก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัว

12. นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ

- (4) สนับสนุนกองทัพบกในการให้ความร่วมมือกับส่วนราชการองค์กรและประชาชน เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้การสนับสนุนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

รัฐบาลของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544-2549 หลังจากได้มีการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ก็ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวทันที และในปี 2545 ได้ดำเนินการตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2545-2549 ด้วยเช่นกัน

นโยบายรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546

1. **นโยบายเร่งด่วน** คือการเร่งรัดตั้งสถานบำบัดผู้ติดยาเสพติดควบคู่ไปกับการปราบปรามและป้องกัน

2. **นโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง** ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายเร่งด่วน โดยหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด ดังนี้

2.1 เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมายและการสร้างกระบวนการพิเศษ เพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายหรือเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วน เกี่ยวข้อง และให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน ที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

2.2 ควบคุมการนำสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวด และเสริมสร้างกลไกของภาครัฐและมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

2.3 สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาประเทศ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิตและเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

2.4 แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติด โดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพได้ทันทีโดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย และการปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพยาเสพติดอย่างทั่วถึงเพื่อให้ผู้เสพยาสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

3. **นโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ** การรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากจะขึ้นอยู่กับการมีนโยบายเศรษฐกิจที่ถูกต้องแล้ว ยังต้องพึ่งพาหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศเป็นกลไกสำคัญดังนี้คือ การสนับสนุนกองทัพในการให้

ความร่วมมือกับส่วนราชการองค์กรและประชาชน เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งในการสนับสนุนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

4. นโยบายพัฒนาภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนากรุงเทพมหานคร

เร่งรัดและสนับสนุนการสร้างงานสร้างรายได้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ด้วยการแก้ไขปัญหาในชุมชนแออัดอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการจัดหาที่อยู่อาศัยและสร้างแหล่งงาน การจัดการศึกษา การสาธารณสุข การฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอาชญากรรมและสาธารณภัย รวมทั้งการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

การแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทันทีที่ได้เข้ามาบริหาราชการแผ่นดินก็ได้จัดการแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติในโอกาสแรกที่ดำเนินการได้คือ การจัดประชุมระดมความคิดกำหนดแนวทางเพื่อเอาชนะยาเสพติดเมื่อวันที่ 11-11 มีนาคม 2545 ที่จังหวัดเชียงราย เพื่อให้เกิดการมองและเข้าใจปัญหาร่วมกันของหน่วยงานและกลไกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ค้นหาและทำลายอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ซึ่งเปรียบเสมือนกำแพงในการดำเนินงานของหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานและที่เป็นจุดสำคัญคือ การได้ข้อสรุป/ข้อสั่งการจากการประชุมเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติทันที ดังนี้

1. **ด้านการควบคุมตัวยา** ประกอบด้วย

1.1 การควบคุมสารตั้งต้นและตัวยาที่ใช้ทดแทนเป็นยาเสพติด

1.2 การเผยแพร่ข้อมูลการทำลายยาเสพติดของกลาง

1.3 การทำความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านว่าไทยมิได้เป็นแหล่งลำเลียงน้ำยาเคมีและสารตั้งต้น

1.4 การสกัดกั้นการผลิตและการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

1.5 การเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินในแนวชายแดนและกำหนดมาตรการควบคุม

1.6 การพิจารณาปรับแก้กฎหมายและกระบวนการดำเนินคดีให้รวดเร็วและเด็ดขาด

1.7 การพิจารณารายละเอียดการดำ เนินการให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988

1.8 การจัดหาอุปกรณ์การตรวจค้นยาเสพติด ณ ท่าอากาศยานและเส้นทางลำเลียง

2. **ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ** ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดแนวทางการจัดกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทุกระบบให้เชื่อมโยงประสานสอดคล้องกัน รวมทั้งฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูแก่หน่วยงานต่าง ๆ และการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

2.2 การศึกษาและประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติด

2.3 การแก้ไขกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

2.4 การให้ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพแก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

2.5 การให้การศึกษาแก่ผู้เสพติดระหว่างการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

2.6 การจัดเตรียมสถานที่บำบัดรักษาและประมาณการค่าใช้จ่าย

3. **ด้านการป้องกัน** ประกอบด้วย

3.1 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ลงสู่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน โดยจัดให้มีทีมงานรวมพลังระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติในพื้นที่ สำหรับพื้นที่ชายแดนให้ กอ.รมน. และกองทัพบกรับผิดชอบร่วมกับจังหวัดในพื้นที่ รวมทั้งการจัดตั้งมูลนิธิสนับสนุนการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่โดยมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน

3.2 การจัดกิจกรรมในวงกว้าง โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มเยาวชน

3.3 การพิจารณามาตรการในการควบคุมและแก้ไขปัญหาสถานบริหารสถานเริงรมย์ และปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. **ด้านการแปลงแผนและการติดตามผล** ประกอบด้วย

4.1 การนำแนวทางการดำเนินงานจากการประชุมไปปรับเพิ่มแผนแม่บทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2545-2549 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

4.2 การเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงาน

4.3 อื่น ๆ

โดยยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่สำคัญได้แก่ยุทธศาสตร์ “พลังแผ่นดิน” ซึ่งเป็นการรวมตัวกันระหว่างองค์กรประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐ ซึ่งในส่วนของภาครัฐหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือประสานงานและบูรณาการแผนและงบประมาณ โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานในระดับพื้นที่

5. **การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ไปปฏิบัติ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่** 119/2544

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 119/2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 เรื่อง แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด มีแนวทางดังนี้

1) **การปลุกพลังแผ่นดินและการป้องกัน**

กระตุ้น และปลูกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงภัยของยาเสพติดที่มีต่อประเทศชาติ และบังเกิดความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยตระหนักว่าการที่จะเอาชนะยาเสพติดได้มิใช่หน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่ทุกองคาพยพในสังคมจะร่วมกันผนึกกำลังเป็นพลังแผ่นดินเข้าต่อสู้และเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็วโดยใช้มาตรการป้องกันนำหน้าการปราบปรามด้วยการดูแลและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชน และกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมคุณธรรมให้แก่สถาบันทางสังคมต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว รวมทั้งเสริมสร้างมาตรการป้องกัน และความมั่นคงให้แก่หมู่บ้านตามแนวชายแดน

2) **การควบคุมตัวยาและสารเคมี**

ตรวจสอบ ควบคุม และสกัดกั้นสารตั้งต้นหรือเคมีภัณฑ์ พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการผลิตยา เสพติด ซึ่งจะออกไปสู่แหล่งผลิตที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกประเทศรวมทั้งควบคุมตัวยาหรือสารอื่นที่อาจสามารถนำมาใช้ทดแทนยาเสพติดได้

3) **การปราบปราม**

พัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านความรู้ จิตสำนึก และพลังศรัทธาควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี วิธีการ และการสนับสนุนต่างๆ ในการสืบสวนปราบปราม ตลอดจนนำมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ลิดรอน และทำลายเครือข่ายการผลิต นายทุน ผู้ค้ารายใหญ่ ผู้มีอิทธิพล ผู้สมคบ ผู้ขน ผู้ค้ารายกลาง และรายย่อย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเฉียบขาด

4) **การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ**

ทำลายโครงข่ายของปัญหายาเสพติด โดยตัดวงจรของยาเสพติดด้วยการแยกผู้เสพติดออกมาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งโดยระบบสมัครใจและระบบบังคับ ตลอดจนจัดให้มีระบบการติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้ที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟู เพื่อสามารถกลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางราชการ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ผู้เสพติดมีโอกาสได้รับการบำบัดรักษาฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพอย่างทั่วถึง

5) **การข่าว**

จัดและพัฒนางานด้านการข่าว การประสานการข่าว และการปฏิบัติการด้านการข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สามารถสนับสนุนการปราบปรามโดยเฉพาะการปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การปราบปรามเครือข่ายผู้ผลิต นายทุน ผู้มีอิทธิพลผู้สนับสนุน ผู้ค้ารายสำคัญ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด

6) **การอำนวยการและประสานงาน**

พัฒนางานด้านการอำนวยการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งทุกส่วนของสังคมไทย โดยขจัดปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไป (โดยทลายกำแพงของส่วนราชการต่างๆ เพื่อเป็นการเปิดกว้างให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด) กำหนดลักษณะพื้นที่ที่จะเข้าดำเนินการ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ อันจะก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

7) **การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม**

พิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกระบวนการยุติธรรมในคดียาเสพติดให้เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรมและขจัดปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม เป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ตลอดทั้งเอื้ออำนวยตามนโยบายการให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วย เป็นต้น

8) **ความร่วมมือระหว่างประเทศ**

ดำเนินการด้านการต่างประเทศ เพื่อผลักดันและกดดันให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศโดยเฉพาะ และของภูมิภาคและประชาคมโลกโดยรวมโดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน

9) การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

จัดและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และติดตามประเมินผลแผนงานโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นทางการ เพื่อพัฒนาแนวทางการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีหลักการและอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงซึ่งได้รับการวิเคราะห์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์และเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวเป็นไปอย่าน3591 .มีประสิทธิภาพ ให้กำหนดการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ให้ทุกส่วนราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจเร่งด่วน และเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องร่วมกันแก้ปัญหาให้บรรลุผล

(2) ให้สำนักงบประมาณจัดระบบและจัดเตรียมงบประมาณรองรับการดำเนินงานและการปฏิบัติตามคำสั่งนี้

(3) ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ ให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานครและจังหวัด (ศ.ปส.ก./จ.) และศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขตและอำเภอ (ศ.ปส.ข./อ.) ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

กรอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)

เนื่องจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหายาเสพติดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยน “วิธีคิด- วิธีการดำเนินงาน” ใหม่ โดยมีกรอบแนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1. ต้องเร่งรณรงค์ และสร้างกระแสสังคมให้คนไทยทุกคนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดและมีจิตสำนึกที่จะต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังโดยให้ถือเป็น “ปัญหาของสังคมและของประเทศชาติ”

2. เน้นการแก้ไขปัญหาในลักษณะ “**องค์รวม-ครบวงจร**” ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยให้ “ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา” และยึด “พื้นที่” เป็นเป้าหมายการดำเนินงานทั้งด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษา

3. เน้นการระดมสรรพกำลัง และการบูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และทรัพยากรที่ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย

4. ให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการป้องกันปัญหาโดยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนและกลุ่มเสี่ยงรวมทั้งการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา เพื่อลดอุปสงค์ยาเสพติดควบคู่กับ

การปรับปรุงประสิทธิภาพการปราบปราม และการดำเนินการทางกฎหมายที่รวดเร็ว เด็ดขาดและจริงจัง

5. เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสถาบันทางสังคม ให้มีพลังและบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และปัญหาสังคมอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

6. เน้นความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและการบริหารจัดการที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพส่วนยุทธศาสตร์มาตรการต่าง ๆ จะต้องมีความหลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสมกับพื้นที่กลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

7. เน้นการเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในเชิงรุกเพื่อสร้างเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดบนพื้นฐานของการไว้วางใจ และผลประโยชน์ร่วมกัน

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 9 และนโยบายของรัฐบาลตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 แผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงแผนพัฒนาฯฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กำหนดให้ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมียุทธศาสตร์ย่อยรองรับรวม 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การปลุกพลังแผ่นดินและการป้องกัน
   - 1.1 การณรงค์และประชาสัมพันธ์
   - 1.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังทางสังคม
   - 1.3 การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและการป้องกัน
   - 1.4 การลดปัจจัยเงื่อนไขการก่อปัญหาและแพร่ระบาดของยาเสพติด
2. ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและสารเคมี
   - 2.1 การควบคุมสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ และยาหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนยาเสพติด
   - 2.2 การสกัดกั้นบริเวณชายแดน
3. ยุทธศาสตร์การปราบปราม
   - 3.1 การปราบปราม
   - 3.2 การเสริมสร้างความร่วมมือ แรงจูงใจและสนับสนุนการปราบปราม
   - 3.3 การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

4. ยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

4.1 การจำแนกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน

4.2 การสร้างแรงจูงใจหรือบังคับให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษา

4.3 การพัฒนารูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ

4.4 การติดตาม ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ

4.5 การพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์และผู้เกี่ยวข้อง

5. ยุทธศาสตร์การข่าว

5.1 การพัฒนาด้านการข่าว

5.2 การเสริมสร้างความร่วมมือ และจูงใจและสนับสนุนการข่าว

6. ยุทธศาสตร์การอำนวยการและประสานงาน

6.1 การกำหนดนโยบายและการจัดองค์กร

6.2 การจัดทำแผนและงบประมาณ

6.3 การประสานงานและพัฒนาบุคลากร

7. ยุทธศาสตร์การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

7.1 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบและการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม

7.2 การตรวจสอบทรัพย์สินและการฟอกเงิน

8. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ

8.1 การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนตั้งแต่ระดับพื้นฐาน

8.2 การแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศ

8.3 การสร้างกระแสสังคมในระดับนานาชาติ

8.4 การส่งเสริมการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ

9. ยุทธศาสตร์การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล

9.1 การวิจัยและพัฒนา

9.2 การติดตามประเมินผลและกำหนดเครื่องชี้วัด

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุทัย จารุเดชขจร ศึกษาการปราบปรามยาบ้าในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยศึกษาความคิดเห็นและปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจในการปราบปรามยาบ้าในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจต่อการปราบปรามยาบ้าในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับกลาง ปัจจัยอายุ อายุราชการและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางถิติ ส่วนปัจจัยระดับรายได้ ตำแหน่ง และสถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อุทัย จารุเดชขจร : 2545)

กฤษณะชัย ลิ้มบุญแตง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาญากรรมด้านยาเสพติดและการพนันใน จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมมิได้เป็นหน้าที่ของตำรวจเท่านั้น สำหรับผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมอาชญากรรม ผลการสำรวจข้อมูลพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมน้อย มีเพียงบางเรื่องเท่านั้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ การเตือนบุคคลภายในครอบครัว ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การพนัน และอาชญากรรมอื่นๆ และการเตือนเพื่อนบ้านใกล้ให้ปิดประตูหน้าต่างทุกครั้งเมื่อไม่อยู่บ้าน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และการมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรม พบว่า สถานภาพทั่วไปของบุคคลที่ต่างกัน มีผลให้ความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับคำถามนั้นๆ ว่าประชาชนเคยมีประสบการณ์มาก่อนหรือไม่ สำหรับการมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมเห็นได้ว่าสถานภาพทั่วไปของบุคคลมีผลทำให้การมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างชัดเจน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ควรปรับปรุงเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน เพื่อขจัดพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน การแสวงหาผลประโยชน์จากประชาชน การขาดความกระตือรือร้นในความรับผิดชอบหน้าที่ โดยเฉพาะงานด้านการบริการประชาชนควรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรม

และกระตุ้นให้ประชาชนร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม (กฤษณะชัย ลิ้มบุญแตง : 2545)

จิราพร วรแสน การสนับสนุนทางสังคมกับการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีน : กรณีศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีน รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการสนับสนุนทางสังคม สภาพสมรสของบิดามารดา และสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 227 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามวัดการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 ตัวแปร โดยใช้ t-test และระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปร โดยวิเคราะห์ ความแปรปรวน ANOVA และ Sheffe's method ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกันมีการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มตัวอย่างที่สภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนไม่แตกต่างกัน และการสนับสนุนทางสังคมยังคงส่งผลต่อการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีนของกลุ่มตัวอย่างเมื่อนำปัจจัยด้านสถานภาพสมรสของบิดามารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้อง (จิราพร วรแสน : 2542)

อลงกรณ์ ชมที ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) เน้นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก ผลการศึกษาพบว่า 1. สถานีตำรวจนครบาลหัวหมากมีแนวทางการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามแนวทางและนโยบายของ

รัฐบาล โดยกำหนดแผนป้องกัน ปราบปรามกวาดล้าง ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญ คือ นำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมให้สำเร็จ ควบคุมปัญหายาเสพติดไม่ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในพื้นที่ 2. ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีประเด็นที่สำคัญ คือ2.1 ปัญหาด้านกฎหมาย กฎระเบียบในการปฏิบัติงาน 2.2 ปัญหาด้านบุคลากร 2.3 ปัญหาด้านงบประมาณ2.4 ปัญหาการประสานงานภายในและระหว่างหน่วยงาน2.5 ปัญหาความซับซ้อนและการพัฒนาการของปัญหายาเสพติด2.6 ปัญหาลักษณะพื้นที่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก2.7 ปัญหาความร่วมมือของประชาชน2.8 ปัญหาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่องานป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด 3. สถานีตำรวจนครบาลดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในลักษณะเชิงรุกและแบบบูรณาการ โดยดำเนินการไปอย่างพร้อมเพรียงกันในทุกปัญหาอุปสรรค เนื่องจากมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน คือ ขอสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง ใช้แนวทางพลังแผ่นดินขจัดสิ้นปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล โดยยึดประชาชนในพื้นที่เป็นศูนย์กลาง สร้างทัศนคติที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมทั้งการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น พัฒนาการประสานงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานให้มีความราบรื่น (อลงกรณ์ ชมที : 2544)

จุมพล สิกเสน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภูมิหลังทางสังคมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี 3) ศึกษาแนวทางที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีดังนี้ คือ 1.1 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมด้านปัญหาภายในหน่วยงาน ปัญหาที่พบมาก คือ การขาดขวัญกำลังใจ และสวัสดิการ 1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้านปัญหาภายนอกหน่วยงาน ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้านปัญหาจากผู้มีอิทธิพล ปัญหาที่พบมาก คือ การแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล กรณีเกิดข้อพิพาท 2. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจต่างกัน มีปัญหาในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกัน (จุมพล สิกเสน : 2544)

พีรพล ยวงนาค ผลกระทบของโครงการโรงเรียนสีขาวเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณ์ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบจากผลการดำเนินโครงการฯที่มีต่อนักเรียนในด้านต่างๆ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบจากผลการดำเนินโครงการฯ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียน จำนวน 360 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้อัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test) การทดสอบค่า F (F-test) และนำเสนอผลการศึกษาในรูปของการอธิบายและวิเคราะห์ประกอบตาราง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีการเข้าร่วมและรับรู้ในกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกิจกรรมการพัฒนา ด้านกิจกรรมการบำบัดทั้ง 3 ด้าน ในระดับปานกลาง เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนเป็นบุคลากรในการดำเนินงานซึ่งยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดและมีเวลาในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอบางส่วนเป็นการปฏิบัติต่อนักเรียนเฉพาะกลุ่มโดยเน้นไปที่นักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องไม่ได้รับรู้หรือเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ 2. ระดับผลกระทบที่เกิดจากผลการดำเนินโครงการฯ ต่อนักเรียนพบว่า ด้านการใช้สารเสพติด มีระดับต่ำ หมายความว่า มีการใช้ยาเสพติดลดลง เพราะว่ามีหลายหน่วยงานมีการดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีระดับสูง หมายความว่า มีนักเรียนได้รับอันตรายอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดหรือการใกล้ชิดผู้ที่ใช้ยาเสพติดลดลง เพราะว่านักเรียนเกิดความระมัดระวังป้องกันยาเสพติด ด้านสุขภาพอนามัยมีระดับสูง หมายความว่านักเรียนได้รับผลเสียต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจลดลง เพราะนักเรียนทราบถึงโทษและพิษภัยจากยาเสพติดจึงหาทางป้องกันและหลีกเลี่ยงยาเสพติด ด้านความรู้เรื่องยาเสพติด มีระดับสูง หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเป็นอย่างดี เพราะว่ามีการรณรงค์ จัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดด้านต่างๆ 3. ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า 1) สภาพภูมิหลังที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อระดับการเข้าร่วมและรับรู้ในกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ 2) สภาพภูมิหลังด้านโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านการใช้สารเสพติด

และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน 3) การเข้าร่วมและรับรู้ในกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ ด้านกิจกรรมการพัฒนาที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านการใช้สารเสพติดที่แตกต่างกันและการเข้าร่วมและรับรู้ในกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ ด้านการประชาสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน 4. ผู้วิจัยเห็นว่าในครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยถึงกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากผลการดำเนินโครงการโรงเรียนสีขาวฯ เพิ่มเติมและทำการวิจัยซ้ำในลักษณะแบบนี้ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (พีรพล ยวงนาค : 2544)

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ประเด็น คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ตำรวจในกลุ่มสายงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 200 คน โดยผู้วิจัยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sample) ให้ได้ตามกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในกลุ่มสายงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานีตำรวจของกองบังคับการตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 200 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร 6 ประการ คือ

1) เพศ

2) อายุ

3) ระดับการศึกษา

4) ระดับชั้น

5) อัตราเงินเดือน

6) ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

7) กองบังคับการที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไปปฏิบัติในแต่ละด้าน ได้แก่

1) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

2) การปลูกฝังความรู้เกี่ยวยาเสพติด

3) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดโดยใช้สื่อต่างๆ

4) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านงบประมาณ

5) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความเพียงพอของบุคลากร

6) การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความรู้ความสามารถมาก

7) ปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงานการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด

8) ปัญหาการขอสนับสนุนจากเอกชน การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด

9) ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนับสนุน การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงาน

10) ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด

11) การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ

12) วิธีช่วยในการป้องกันยาเสพติดสู่ประชาชนโดยการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชน

13) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของหน่วยงานต้นสังกัด

14) ปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติในสถานีตำรวจที่สังกัด

15) การปราบปรามยาเสพติดตลอดทั้งผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม

16) ปัญหาเรื่องอิทธิพลในสถานีตำรวจที่สังกัด มีปัญหาในเรื่องอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด

17) ปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติดในสถานีตำรวจที่สังกัด

18) ปัญหาการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

19) การประสานงานกับ ป.ป.ส. กับสถานีตำรวจที่สังกัด

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 – ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scales) โดยลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 3 ระดับ โดยมีค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุดและมาก	มีค่าคะแนน	3
ปานกลาง	มีค่าคะแนน	2
น้อยและน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงานการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

3.1 การรวบรวมเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาให้เข้าใจถึงประเด็นสาระสำคัญในข้อคำถามต่างๆ แล้วจึงลงพื้นที่เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา ทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผสมกับเชิงปริมาณด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (The Statistical Package for Social Science) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาลภาค 1 เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution)และร้อยละ (percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร จะใช้สถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน จะใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และความเห็นต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 200 ชุด ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 ของจำนวนแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for the social sciences) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งใช้สำหรับพรรณนาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และใช้ Chi-square tests ในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคล (ภูมิหลัง) ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระดับชั้น
5. อัตราเงินเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน
7. กองบังคับการที่สังกัด

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกลุ่มสายงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ โดยการใช้ Chi-square tests เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับไม่เกิน 0.05

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มแบบสอบถามจำนวน 140 ชุด สามารถแยกสภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร

สภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	138	98.6
- หญิง	2	1.4
2. อายุ		
- 20 – 35 ปี	66	47.1
- 36 – 40 ปี	34	24.3
- 41 – 60 ปี	40	28.6
3. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	104	74.3
- ระดับปริญญาตรี , โท	36	25.7
4. ระดับชั้น		
- ชายประทวน	124	88.6
- หญิงสัญญาบัตร	15	10.7
5. อัตราเงินเดือน		
- 5,000 บาท ถึง 10,000 บาท	107	76.4
- 10,000 บาท ถึง 20,000 บาทขึ้นไป	32	22.9
6. ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
- 1 – 10 ปี	50	35.7
- 11 – 20 ปี	55	39.3
- 21 – 35 ปีขึ้นไป	34	24.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สภาพภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
6. ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
- 1 – 10 ปี	50	35.7
- 11 – 20 ปี	55	39.3
- 21 – 35 ปีขึ้นไป	34	24.3
7. กองบังคับการที่สังกัด		
- ตำรวจนครบาล	71	50.7
- ตำรวจภูธร	69	49.3
รวม	140	200

พิจารณาจากตารางพบว่า

1. เพศ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กล่าวคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 98.6 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 1.4

2. อายุ เจ้าหน้าที่จากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1

3. ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.3

4. ระดับชั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่เป็นระดับชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 88.6

5. อัตราเงินเดือน เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่มีอัตราเงินเดือน 5,000 ถึง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.4

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 ถึง 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงไปมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.7

7. กองบังคับการที่สังกัด เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีอัตราร้อยละที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

ข้อความ	การประเมิน			การประเมินของตำรวจส่วนใหญ่
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
	(3)	(2)	(1)	
8. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ท่านสังกัดมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากน้อยเพียงใด	88% 62.9%	33% 23.6%	19% 13.6%	มากที่สุดและมาก
9. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ท่านสังกัดมีการปลูกฝังความรู้เกี่ยวยาเสพติดมาน้อยเพียงใด	78% 55.7%	48% 34.3%	14% 10.0%	มากที่สุดและมาก
10. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ท่านสังกัดมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดโดยใช้สื่อต่างๆ มีมากน้อยเพียงใด	70% 50.0%	48% 34.3%	22% 15.7%	มากที่สุดและมาก
11. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านงบประมาณมากน้อยเพียงใด	82% 59.0%	19% 13.7%	38% 27.3%	มากที่สุดและมาก
12. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความเพียงพอของบุคลากรมากน้อยเพียงใด	58% 41.7%	43% 30.9%	38% 27.3%	มากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	การประเมิน			การประเมินของตำรวจส่วนใหญ่
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
	(3)	(2)	(1)	
13.การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด	56% 40.0%	63% 45.0%	21% 15.0%	ปานกลาง
14. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน มากน้อยเพียงใด	48% 34.3%	69% 49.3%	23% 16.4%	ปานกลาง
15. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาการขอสนับสนุนจากเอกชน มากน้อยเพียงใด	39% 27.9%	48% 34.3%	53% 37.9%	น้อยและน้อยที่สุด
16. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนับสนุน มากน้อยเพียงใด	89% 63.6%	38% 25.0%	16% 11.4%	มากที่สุดและมาก
17. ท่านคิดว่าในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือ มีมากน้อยเพียงใด	58% 41.4%	46% 32.9%	36% 25.7%	มากที่สุดและมาก
18. ท่านคิดว่า การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ มีจำนวนอาสาสมัครมากน้อยเพียงใด	23% 16.4%	51% 36.4%	66% 47.1%	น้อยและน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	การประเมิน			การประเมินของตำรวจส่วนใหญ่
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
	(3)	(2)	(1)	
19. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชน เป็นวิธีช่วยในการป้องกันยาเสพติดสู่ประชาชน มีผู้เข้าร่วมมากน้อยเพียงใด	47% 33.6%	63% 45.0%	3% 21.4%	ปานกลาง
20. ท่านคิดว่าหน่วยงานต้นสังกัดของท่านได้จัดกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมากน้อยเพียงใด	67% 47.9%	46% 32.9%	27% 19.3%	มากที่สุดและมาก
21. ท่านคิดว่าในสถานีตำรวจของท่าน มีปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด มากน้อยเพียงใด	79% 56.4%	49% 35.0%	12% 8.6%	มากที่สุดและมาก
22. ท่านคิดว่า การปราบปรามยาเสพติดตลอดทั้งผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม มีปัญหามากน้อยเพียงใด	95% 67.9%	34% 24.3%	11% 7.9%	มากที่สุดและมาก
23. ท่านคิดว่า ในสถานีตำรวจของท่าน มีปัญหาในเรื่องอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติดมากน้อยเพียงใด	57% 40.7%	53% 37.9%	30% 21.4%	มากที่สุดและมาก
24. ท่านคิดว่า ในสถานีตำรวจของท่าน มีปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติดมากน้อยเพียงใด	46% 32.3%	66% 47.8%	26% 18.8%	ปานกลาง
25. ท่านคิดว่า การปราบปรามยาเสพติดโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ มีปัญหามากน้อยเพียงใด	41% 29.3%	73% 52.1%	26% 18.6%	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	การประเมิน			การประเมินของตำรวจส่วนใหญ่
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
	(3)	(2)	(1)	
26. ท่านคิดว่าในสถานีตำรวจของท่าน มีการประสานงานกับ ป.ป.ส. มากน้อยเพียงใด	29% 20.7%	48% 34.3%	63% 45.0%	น้อยและน้อยที่สุด

พิจารณาจากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ดังนี้

8. กองบังคับการทั้งสองมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหาของยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 86.5

9. กองบังคับการทั้งสองมีการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดแก่ประชาชน ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 90.0

10. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด โดยการใช้วีดีโอเทปตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 84.3

11. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านงบประมาณ ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 72.7

12. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 72.6

13. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 85.0

14. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงานระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 83.6

15. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน ในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.2

16. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนับสนุนในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 88.6

17. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 73.3

18. การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ มีจำนวนอาสาสมัคร ในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.5

19. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชน เป็นวิธีที่ช่วยในการป้องกันยาเสพติดสู่ประชาชน ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.6

20. หน่วยงานทั้งสอง ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ใน ระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 80.8

21. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 91.4

22. การปราบปรามขบวนการ ข่ายงาน การค้ายาเสพติด ตลอดทั้งผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม มีปัญหาในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 92.2

23. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาในเรื่องอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด ในระดับปานกลางมากและมากอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 78.6

24. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 80.1

25. การปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 81.4

26. หน่วยงานทั้งสอง มีการประสานงานกับ ป.ป.ส. ในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.3

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	63 (88.7)	5 (7.0)	3 (4.2)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	25 (36.2)	28 (40.6)	16 (23.2)	69 (100)
รวม	88 (62.9)	33 (23.6)	19 (13.6)	140 (100)

$X^2 = 41.314$ d.f. = 2 sig = 0.000

จากตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สถานีตำรวจที่สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรจะประเมินอยู่ในระดับปานกลางพอ ๆ กับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	52 (73.2)	19 (26.8)	-	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	26 (37.7)	29 (42.0)	14 (20.3)	69 (100)
รวม	78 (55.7)	48 (34.8)	14 (10.0)	140 (100)

$X^2 = 24.726$ d.f. = 2 sig = 0.000

จากตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า สถานีตำรวจที่สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรจะประเมินอยู่ในระดับปานกลางพอ ๆ กับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด โดยการใช้วีดีโอเทป ตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	43 (60.3)	23 (32.4)	5 (7.0)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	27 (39.1)	25 (36.2)	17 (24.6)	69 (100)
รวม	70 (50.0)	48 (34.3)	22 (15.7)	140 (100)

$X^2 = 10.259$ d.f. = 2 sig = 0.006

จากตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สถานีตำรวจที่สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด โดยการใช้วีดีโอเทป ตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรจะประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดและมากพอ ๆ กับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและปัญหายาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	42 (60.0)	25 (35.7)	3 (4.3)	70 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	25 (36.2)	31 (44.9)	13 (18.8)	69 (100)
รวม	67 (48.2)	56 (40.3)	16 (11.5)	139 (100)

X^2 = 11.200 d.f. = 2 sig = 0.004

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า สถานีตำรวจที่สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยยาเสพติด นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยยาเสพติดแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยยาเสพติด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด แก่เยาวชน วัยรุ่น ในชุมชน จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดแก่เยาวชน วัยรุ่น ในชุมชน			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	53 (74.6)	16 (22.5)	2 (2.8)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	23 (33.3)	25 (50.7)	11 (15.9)	69 (100)
รวม	76 (54.3)	51 (36.4)	13 (9.3)	140 (100)

$X^2 = 25.128$ d.f. = 2 sig = 0.000

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า สถานีตำรวจที่สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด แก่เยาวชน วัยรุ่นในชุมชน นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด แก่เยาวชน วัยรุ่นในชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด แก่เยาวชน วัยรุ่นในชุมชน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรจะประเมินอยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	43 (61.4)	9 (12.9)	18 (25.7)	70 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	39 (56.5)	10 (14.9)	20 (29.0)	69 (100)
รวม	82 (59.0)	19 (13.7)	38 (27.3)	139 (100)

$X^2 = 0.346$ d.f. = 2 sig = 0.841

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ นั่นคือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	29 (40.8)	21 (29.6)	21 (29.6)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	29 (42.6)	22 (32.4)	17 (25.0)	68 (100)
รวม	58 (41.7)	43 (30.9)	38 (27.3)	139 (100)

$X^2 = 0.380$ d.f. = 2 sig = 0.827

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	26 (36.6)	34 (47.9)	11 (15.5)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	30 (43.5)	29 (42.0)	10 (14.5)	69 (100)
รวม	56 (40.0)	63 (45.0)	21 (15.0)	140 (100)

$X^2 = 0.702$ d.f. = 2 sig = 0.704

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	24 (33.8)	37 (52.1)	10 (14.1)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	24 (34.8)	32 (46.4)	13 (18.8)	69 (100)
รวม	48 (34.3)	69 (49.3)	23 (16.4)	140 (100)

$X^2 = 0.725$ d.f. = 2 sig = 0.696

จากตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	17 (23.9)	26 (36.6)	28 (39.4)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	22 (31.9)	22 (31.9)	25 (36.2)	69 (100)
รวม	39 (37.9)	48 (34.3)	53 (37.9)	140 (100)

X^2 = 1.116 d.f. = 2 sig = 0.572

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหายาเสพติด ของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	55 (77.5)	12 (16.9)	4 (5.6)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	34 (49.3)	23 (33.3)	12 (17.4)	69 (100)
รวม	89 (63.6)	35 (25.0)	16 (11.4)	140 (100)

$X^2 = 12.386$ d.f. = 2 sig = 0.002

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด ของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด ของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติด ของหน่วยงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมากในอัตราส่วนที่มากกว่ากองบังคับการตำรวจภูธร

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดมีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงาน			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	31 (43.7)	27 (38.0)	13 (18.3)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	40 (58.0)	23 (33.3)	6 (8.7)	69 (100)
รวม	71 (50.7)	50 (35.7)	19 (13.6)	140 (100)

$X^2 = 4.012$ d.f. = 2 sig = 0.135

จากตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ มีความเพียงพอในเรื่องของประชาชนเข้าใจถึงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ มีความเพียงพอของประชาชนเข้าใจถึง			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	27 (38.2)	32 (44.8)	13 (17.0)	72 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	26 (37.5)	25 (36.9)	17 (25.6)	68 (100)
รวม	53 (37.9)	57 (40.7)	30 (21.4)	140 (100)

$X^2 = 1.967$ d.f. = 2 sig = 0.513

จากตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ มีความเพียงพอในเรื่องของประชาชนเข้าใจถึงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ มีความเพียงพอในเรื่องของประชาชนเข้าใจถึงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ มีความเพียงพอในเรื่องของประชาชนเข้าใจถึงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	27 (38.0)	32 (45.1)	12 (16.9)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	27 (39.1)	26 (37.7)	16 (23.2)	69 (100)
รวม	54 (38.6)	58 (41.4)	28 (20.0)	140 (100)

X^2 = 1.164 d.f. = 2 sig = 0.559

จากตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประชาสัมพันธ์จากสื่อต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	28 (39.4)	26 (36.6)	17 (23.9)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	30 (43.5)	20 (29.0)	19 (27.5)	69 (100)
รวม	58 (41.4)	46 (32.9)	36 (25.7)	140 (100)

$X^2 = 0.934$ d.f. = 2 sig = 0.627

จากตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน เด็ก และเยาวชน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวัง มีจำนวนเหมาะสม จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังมีจำนวนเหมาะสม			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	8 (11.3)	30 (42.3)	33 (46.5)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	15 (21.7)	21 (30.4)	33 (47.8)	69 (100)
รวม	23 (16.4)	51 (36.4)	66 (47.1)	140 (100)

X^2 = 3.691 d.f. = 2 sig = 0.158

จากตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังมีจำนวนเหมาะสม นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังมีจำนวนเหมาะสม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังมีจำนวนเหมาะสม มีความเหมาะสมในระดับน้อยและน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องสถานีตำรวจจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	สถานีตำรวจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	47 (66.2)	19 (26.8)	5 (7.0)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	20 (29.0)	27 (39.1)	22 (31.9)	69 (100)
รวม	67 (47.9)	46 (32.9)	27 (19.3)	140 (100)

X^2 = 22.952 d.f. = 2 sig = 0.000

จากตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า สังกัดมีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องสถานีตำรวจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องสถานีตำรวจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจนครบาลส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องสถานีตำรวจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรส่วนใหญ่จะประเมินในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการจับกุมผู้เสพยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	ปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	45 (63.4)	22 (31.0)	4 (5.6)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	34 (49.3)	27 (39.1)	8 (11.6)	69 (100)
รวม	79 (56.4)	49 (35.0)	12 (8.6)	140 (100)

$X^2 = 3.347$ d.f. = 2 sig = 0.188

จากตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามขบวนการข่ายงานการค้ายาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	ปัญหาการปราบปรามขบวนการข่ายงานการค้ายาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	44 (62.0)	21 (29.6)	6 (8.5)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	51 (73.9)	13 (18.8)	5 (7.2)	69 (100)
รวม	95 (67.9)	34 (24.3)	11 (7.9)	140 (100)

$X^2 = 2.416$ d.f. = 2 sig = 0.292

จากตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามขบวนการข่ายงานการค้ายาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการปราบปรามขบวนการข่ายงานการค้ายาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามขบวนการข่ายงานการค้ายาเสพติด อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	ปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	30 (42.3)	27 (38.0)	14 (19.7)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	27 (39.1)	26 (37.7)	16 (23.2)	69 (100)
รวม	57 (40.7)	53 (37.9)	30 (21.4)	140 (100)

X^2 = 0.282 d.f. = 2 sig = 0.869

จากตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ตารางที่ 4.23 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องปัญหาการติดตามผลคดียาเสพติด จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	ปัญหาการติดตามผลคดียาเสพติด			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	26 (37.7)	33 (47.8)	10 (14.5)	69 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	20 (29.0)	16 (23.2)	16 (23.2)	69 (100)
รวม	46 (33.3)	66 (47.8)	26 (18.8)	138 (100)

X^2 = 2.167 d.f. = 2 sig = 0.338

จากตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกัน จะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	ปัญหาการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	19 (26.8)	42 (59.2)	10 (14.1)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	22 (31.9)	31 (44.9)	16 (23.2)	69 (100)
รวม	41 (29.3)	73 (52.1)	26 (18.6)	140 (100)

$X^2 = 3.234$ d.f. = 2 sig = 0.199

จากตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประสานงาน ป.ป.ส. จำแนกตามสังกัด

สถานีตำรวจ	การประสานงาน ป.ป.ส.			รวม
	มากที่สุดและมาก	ปานกลาง	น้อยและน้อยที่สุด	
กองบังคับการตำรวจนครบาล	15 (21.1)	27 (38.0)	29 (40.8)	71 (100)
กองบังคับการตำรวจภูธร	14 (20.3)	21 (30.4)	34 (49.3)	69 (100)
รวม	29 (20.7)	48 (34.3)	63 (45.0)	140 (100)

$X^2 = 1.153$ d.f. = 2 sig = 0.562

จากตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบด้วยค่า Chi – Square test พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า สังกัดไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประสานงาน ป.ป.ส. นั่นคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดแตกต่างกันจะประเมินการนำนโยบายไปปฏิบัติ เรื่องการประสานงาน ป.ป.ส. ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากตารางจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเรื่องการประสานงาน ป.ป.ส. มีความเหมาะสมในระดับน้อยและน้อยที่สุด

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติไปปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติในด้านต่าง โดยการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ คุณสมบัติส่วนบุคคล (ภูมิหลัง) ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กับ ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนบุคคล (ภูมิหลัง) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. ระดับชั้น
5. อัตราเงินเดือน
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน
7. กองบังคับการสังกัด

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติไปปฏิบัติในแต่ละด้าน

ต่อการปรับปรุงนโยบายการป้องกันและปราบปรามของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรจำนวน 140 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร จะเป็นการนำเสนอวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา โดยนำเสนอข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ 1) ความถี่และค่าร้อยละ 2) การทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ค่าไคสแควร์ (CHI-SQUARE) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรที่มีภูมิหลังต่างกัน มีการประเมินเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 1 สรุปคุณสมบัติส่วนบุคคล (ภูมิหลัง) ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร

1. เพศ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กล่าวคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 98.6 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 1.4

2. อายุ เจ้าหน้าที่จากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีอายุพบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1

3. ระดับการศึกษา เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.3

4. ระดับชั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่เป็นระดับชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 88.6

5. อัตราเงินเดือน เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่มีอัตราเงินเดือน 5,000 ถึง 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.4

6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 11 ถึง 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงไปมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ถึง 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.7

7. กองบังคับการที่สังกัด เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจนครบาลและกองบังคับการตำรวจภูธร มีอัตราร้อยละที่ใกล้เคียงกัน

ส่วนที่ 2 สรุปปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสองสังกัดส่วนใหญ่มีการประเมิน ดังนี้

8. กองบังคับการทั้งสองมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและปัญหาของยาเสพติดในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 86.5

9. กองบังคับการทั้งสองมีการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยยาเสพติดแก่ประชาชน ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 90.0

10. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด โดยการใช้วีดีโอเทปตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 84.3

11. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านงบประมาณ ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 72.7

12. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาในด้านความเพียงพอของบุคลากร ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 72.6

13. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 85.0

14. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในงานระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 83.6

15. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด มีปัญหาการขอการสนับสนุนจากเอกชน ในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.2

16. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนับสนุนในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 88.6

17. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือของประชาชน ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 73.3

18. การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ มีจำนวนอาสาสมัครในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.5

19. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชน เป็นวิธีที่ช่วยในการป้องกันยาเสพติดสู่ประชาชน ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.6

20. หน่วยงานทั้งสอง ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 80.8

21. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด ในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 91.4

22. การปราบปรามขบวนการ ข่ายงาน การค้ายาเสพติด ตลอดทั้งผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม มีปัญหาในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 92.2

23. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาในเรื่องอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด ในระดับปานกลางมากและมากอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 78.6

24. หน่วยงานทั้งสอง มีปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติด ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 80.1

25. การปราบปรามยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 81.4

26. หน่วยงานทั้งสอง มีการประสานงานกับ ป.ป.ส. ในระดับน้อยและน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.3

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคล (ภูมิหลัง) กับการนำนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

1. ระดับชั้นของเจ้าหน้าที่ ระดับชั้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ ตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติในทุกเรื่องยกเว้นในเรื่องดังต่อไปนี้ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ

1.1 กองบังคับการทั้งสอง มีปัญหาเรื่องการจัดส่งผู้เสพยาเสพติดไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ

1.2 ในฐานะผู้ตอบแบบสอบถามเป็นตำรวจ ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีปัญหาเรื่องความรู้เกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2. อัตราเงินเดือน อัตราเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติในทุก ๆ เรื่อง

3. สังกัด เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการประเมินปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้

3.1 กองบังคับการทั้งสอง มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด

3.2 กองบังคับการทั้งสองมีการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่ประชาชน

3.3 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด โดยการใช้วีดีโอเทป ตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด

3.4 การสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่ผู้นำชุมชนต่าง ๆ

3.5 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดของหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและสนับสนุน

3.6 กองบังคับการทั้งสองได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดส่วนเรื่องอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติในด้านต่าง ๆ เห็นว่า

1. ด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ทั้งสองสังกัดดำเนินการในระดับปานกลาง มากอย่างยิ่งและมาก แต่มีปัญหาด้านความเพียงพอของงบประมาณ บุคลากร คุณภาพและความรู้ความสามารถ และความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบในระดับมากอย่างยิ่งและมาก และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 73 ถึง 85 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องแก้ไขในเรื่องเหล่านี้

2. ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ทั้งสองสังกัดประเมินอยู่ในระดับปานกลาง มากอย่างยิ่งและมาก คิดเป็นร้อยละ 69.3 ถึง 86.4 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

3. ด้านการป้องกันยาเสพติด พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินในระดับมากอย่างยิ่งและมาก และปานกลาง ส่วนการจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังมีผู้ประเมินน้อยและน้อยอย่างยิ่งร้อยละ 47 ซึ่งสามารถที่จะไปดำเนินการเพิ่มเติมด้านนี้ได้อีก

4. ด้านการปราบปรามยาเสพติด พบว่า มีปัญหาในเรื่องการจับกุม การปราบปรามขบวนการค้า ผู้มีอิทธิพล การติดตามผลคดีและการขอความร่วมมือ มีปัญหาอยู่มาก ส่วนเรื่องการประสานงานกับ ป.ป.ส. อยู่ในเกณฑ์ดีกว่าเรื่องอื่น ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้

5. ด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกด้าน ยกเว้นสถานีตำรวจที่สังกัดในเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด การปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่ประชาชน การสร้างทัศนคติเรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่ผู้นำชุมชนต่าง ๆ ได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่เยาวชน วัยรุ่นในชุมชนต่าง ๆ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ การเผยแพร่ความรู้และพิษภัยของยาเสพติด

โดยใช้วีดีโอเทป ตำรา ประกอบการบรรยาย ฯลฯ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินด้านการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง มากอย่างยิ่งและมาก

7. ด้านประชาสัมพันธ์ พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกด้าน ยกเว้นสถานีตำรวจที่สังกัด โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการจัดเวทีชาวบ้านในการสนทนาเรื่องการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในชุมชนต่าง ๆ

8. ด้านการป้องกันยาเสพติด พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุกด้าน ยกเว้นสังกัด โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ในเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

9. ด้านการปราบปรามยาเสพติด พบว่า ไม่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในทุก ๆ ด้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินปัญหาด้านการปราบปรามยาเสพติดอยู่ในระดับมากอย่างยิ่งและมาก แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ประเมินไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ควรวิเคราะห์ปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติโดยเป็นการศึกษาแบบเจาะลึก และควรมีการทำการศึกษาเป็นช่วงระยะเวลา เช่น ทุก ๆ 6 เดือน หรือทุกปี เนื่องจากทุกช่วงเวลาสภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การวิจัยจะสามารถทำให้ทราบนโยบายที่ควรจะนำไปปฏิบัติที่แท้จริงและเหมาะสมกับสภาพเวลา และสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.2 **ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ** ภาครัฐควรให้ความสำคัญในการปราบปรามการยาเสพติดอย่างเด็ดขาดและจริงจัง กำหนดบทลงโทษขั้นรุนแรงโดยไม่มีการผ่อนปรน และตำรวจที่ดีควรเป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้แก่ประชาชน ตลอดจนแนะนำแนวทางการมีส่วนร่วมในการควบคุมอาชญากรรมให้แก่ประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการป้องกัน และแก้ไขอาชญากรรม เพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของชุมชน และเพื่อการปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.3 **ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ** ควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติของสถานีตำรวจทุกแห่ง โดยทำการวิจัยเปรียบเทียบ เพื่อจะได้ทราบปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบายที่ควรจะเป็นเพื่อประโยชน์สูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประชาชน และประเทศชาติ

ควรมีการวิจัยปัญหาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ในส่วนของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย เพื่อทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนโยบายและผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วประชาชนผู้ได้รับผลกระทบมีความเห็นเป็นอย่างไรต่อนโยบายดังกล่าว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษณะชัย ลิ้มบุญแตง (2545) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมด้านยาเสพติด และการพนันในจังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กุลธน ธนาพงศธร (2530) *หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ* พระนคร โรงพิมพ์หาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จิราพร วรแสน (2542) “การสนับสนุนทางสังคมกับการป้องกันการพึ่งยาแอมเฟตามีน: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จุมพล สิกเสน (2544) “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันการปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ฐปนรรต พรหมอินทร์ (2538) “การติดตาม ประเมิน ปรับ เปลี่ยน และยุตินโยบายสาธารณะ” ใน *เอกสารชุดวิชานโยบายสาธารณะ* หน่วยที่ 3 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พัชรี สิโรรส (2540) “นโยบายสาธารณะและการวิเคราะห์นโยบาย” เอกสารประกอบการศึกษาวิชาหลักสูตรปริญญาโทสำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปีการศึกษา

พีรพล ยวงนาค (2544) “ผลกระทบของโครงการโรงเรียนสีขาวเฉลิมพระเกียรติปลอดยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประชุม รอดประเสริฐ (2535) *การบริหารโครงการ* กรุงเทพมหานคร เนติกุลการพิมพ์

ศิริชัย กาญจนวาสี (2536) *ทฤษฎีการประเมิน* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสน่ห์ จุ้ยโต (2538) “การประเมินผลความสำเร็จของแผนและโครงการ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน* หน่วยที่ 12 นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2538

อุทัย จารุเดชขจร (2545) “การปราบปรามยาบ้าในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Michael, Hill. (1997). The policy process in the modern state London: Prentice Hall.

Nachmias, David. (1979). *Public Evaluation.* New York: St.Martin's Press.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ปัญหาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรไปปฏิบัติ

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1 ( ) ชาย 2 ( ) หญิง

2. อายุ …….. ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

1 ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2 ( ) ปริญญาตรี 3 ( ) ปริญญาโท

4 ( ) ปริญญาเอก 5 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ระดับชั้น

1 ( ) ชั้นประทวน 2 ( ) ชั้นสัญญาบัตร

5. อัตราเงินเดือนของท่าน

1 ( ) ไม่เกิน 5,000 บาท 2 ( ) 5,000-10,000 บาท

3 ( ) 10,001-15,000 บาท 4 ( ) 15,001-20,000 บาท

5 ( ) มากกว่า 20,000 บาท

6.ระยะเวลาปฏิบัติงาน.....ปี

7.กองบังคับการที่ท่านสังกัด

1 ( ) กองบังคับการตำรวจนครบาล

2 ( ) กองบังคับการตำรวจภูธร

<u>ส่วนที่ 2</u> คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายปราบยาเสพติด

ท่านเห็นด้วยกับคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายปราบยาเสพติด ดังต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ท่านสังกัดมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากน้อยเพียงใด					
9. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ท่านสังกัดมีการปลูกฝังความรู้เกี่ยวยาเสพติดมาน้อยเพียงใด					
10. ท่านคิดว่า ที่ท่านสังกัดมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดโดยใช้สื่อต่างๆ มีมากน้อยเพียงใด					
11. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านงบประมาณมากน้อยเพียงใด					
12. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความเพียงพอของบุคลากรมากน้อยเพียงใด					
13.การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด					
14.การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบในงานมากน้อยเพียงใด					
15.การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดมีปัญหาด้านการขอสนับสนุนจากเอกชนมากน้อยเพียงใด					

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด ผู้บังคับบัญชาให้ความสนับสนุนและให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด					
17. การจัดกิจกรรมต่างด้านการป้องกันยาเสพติด ความร่วมมือจากประชาชนมีมากน้อยเพียงใด					
18. การจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการเสพยาเสพติดในชุมชนต่างๆ มีจำนวนอาสาสมัครมากน้อยเพียงใด					
19. การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และพัฒนาชุมชน เป็นวิธีที่ช่วยในการป้องกันยาเสพติดสู่ประชาชน มีผู้เข้าร่วมมากน้อยเพียงใด					
20. ท่านคิดว่าหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน ได้จัดกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมากน้อยเพียงใด					
21.ท่านคิดว่าในหน่วยงานในสังกัดของท่านมีปัญหาการจับกุมผู้เสพยาเสพติด มากน้อยเพียงใด					
22.ท่านคิดว่า การปราบปรามขบวนการข่ายงาน การค้ายาเสพติด ตลอดจนผู้สนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อมมีปัญหามากน้อยเพียงใด					
23.ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาเรื่องอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติดมากน้อยเพียงใด					

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีปัญหาเรื่องการติดตามผลคดียาเสพติดมากน้อยเพียงใด					
25. ท่านคิดว่า การปราบปรามยาเสพติดโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ มีปัญหามากน้อยเพียงใด					
26. ท่านคิดว่า การปราบปรามยาเสพติดมีการประสานงานกับ ปปส.มากน้อยเพียงใด					

27. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

……

……

……

……

……

……

……

……

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	พันตำรวจเอกอดิศร์ งามจิตสุขศรี
วัน เดือน ปีเกิด	21 พฤศจิกายน 2503
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 35 ปริญญาโทการบริหารรัฐกิจ (Master of Public Administration) จากประเทศสหรัฐอเมริกา
สถานที่ทำงาน	กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
ตำแหน่ง	ผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว